

EIF 2007-2013 - teel lõimunuma Eesti poole

EIF 2007-2013 – towards better
integration in Estonia

Sisukord

Sissejuhatus	1
Kokkuvõte Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi rakendamisest	2
“Eesti lõimumiskava 2008–2013” eesmärk 1	3
Eesti keele veebipõhised testid toetavad keeleeksamiks valmistujaid.....	3
Noored õppisid eesti peredes kohalikke kombeid ja eesti keelt.....	4
“Eesti lõimumiskava 2008–2013” eesmärk 2	5
Narva lapsed tutvusid Eesti riigi ajalooga.....	5
Jalgpall loob võimalused ühistegevuseks ja suhtluseks.....	6
“Eesti lõimumiskava 2008–2013” eesmärk 3	8
Ettevalmistuskursused aitasid valmistuda põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse eksamiks	8
Suurenenud on teadlikkus Eesti kodakondsuse taotlemise võimalustest.....	10
“Eesti lõimumiskava 2008–2013” eesmärk 4	11
Tutvumine rahvusköökidega aitas mõista kultuurilisi eripärasid.....	11
Ühine inforuum ja venekeelse info kättesaadavus toetab eesti- ja venekeelsete kodanikeühenduste koostööd	13
“Eesti lõimumiskava 2008–2013” eesmärk 5	14
Raadio 4 väitlussaated toetasid ühise infovälja kujunemist	14
Eesti kultuuritegelasi ja rahvakalendrit tutvustavad artiklid laiendasid ühist inforuumi	15
“Eesti lõimumiskava 2008–2013” eesmärk 6	17
Teadlikkus eri rahvuste võrdse kohtlemise olulisusest on tõusnud.....	17
Aktiivne keeleõpe parandas tööotsingute edukust	18
“Eesti lõimumiskava 2008–2013” eesmärk 7	20
Lõimumisarutelud andsid Euroopa kolmandate riikide kodanikele võimaluse osaleda tulevikuotsustes	20
Uuring kaardistas uusimmigrantidest õpilaste olukorda Eestis.....	21
Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi rahastatud projektide osalejate tagasiside kokkuvõte	23

Contents

Introduction	27
Summary on the implementation of the European Fund for the Integration of Third-Country Nationals	28
Objective 1 of the Estonian Integration Strategy 2008–2013	29
Web-based Estonian tests support the ones preparing for the language examination	29
Young people studied the local traditions and Estonian language in Estonian families	30
Objective 2 of the Estonian Integration Strategy 2008–2013	31
Children from Narva got to know Estonian history	31
Football creates possibilities for joint activity and communication	32
Objective 3 of the Estonian Integration Strategy 2008–2013	34
Preparation courses helped to prepare for the examination on the Constitution and Citizenship Act of the Republic of Estonia	34
Awareness on the possibilities for applying for Estonian citizenship has increased	36
Objective 4 of the Estonian Integration Strategy 2008–2013	37
Getting to know the national cuisines helped to understand cultural differences	37
Common information environment and availability of information in Russian supports the cooperation between Estonian and Russian-speaking citizens’ associations	39
Objective 5 of the Estonian Integration Strategy 2008–2013	40
Debate programmes on Raadio 4 supported the emergence of a common information environment	40
Articles introducing Estonian cultural figures and the national calendar broadened the common information environment	41
Objective 6 of the Estonian Integration Strategy 2008–2013	43
Awareness of the importance of equal treatment of different nationalities has increased	43
Active language learning improved success in job search	44
Objective 7 of the Estonian Integration Strategy 2008–2013	46
Integration discussions gave European third-country nationals an opportunity to participate in future decisions	46
A study mapped the situation of new immigrant students in Estonia	47
Summary of the feedback from the participants of the projects funded by the European Integration Fund for the Integration of Third-Country Nationals	49

Hea lugeja

Käesolev kogumik koondab endas parimaid näiteid Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi rahastatud projektidest Eestis. Lõimumine on teema, mis on seotud sadade tuhandete inimestega Eestimaal ega jäta kedagi üksikõikseks ei siin ega mujal maailmas. Üha enam on tõstatunud lõimumise kui kahepoolse protsessi olulisus. Edukas riigis saab igaüks ennast soovikohaselt teostada, osaleda ühiskonna poliitilises, majandus- ja kultuurielus. Eestis on loodud võimalused kõnelda teisi keeli, arendada eri rahvuskultuure ning saada osa ka Eesti keele- ja kultuuriruumist. Seda kõike toetab ka Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond. Lõimumine ei seisne kaugeltki vaid riigikeele oskuses ja kodakondsuse olemasolus, kuigi mõlemad on väga olulised. Inimesel peab olema võimalus väljendada oma vaba tahet olla selle ühiskonna liige, kus ta elab. See loob ühise identiteedi oma töökaaslaste, elupiirkonna või rahvusrühmaga, aga ka kogu ühiskonnaga. Sotsiaalne sidusus ei teki pelgalt keeleeksami sooritamise või kodakondsuse saamisega – need on vaid selle eeldused.

Euroopa Liidu Nõukogu lõi Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi 2007. aastal eesmärgiga aidata liikmesriikidel

lõimumisprotsesse tõhustada, viia ellu ja hinnata valdkonna strateegiaid, poliitikaid ja nendega seonduvaid meetmeid. Eesti kontekstis tähendas uus fond võimalust täiendavalt toetada Vabariigi Valitsuse poolt 2008. aastal vastu võetud programmi “Eesti lõimumiskava 2008–2013” raames planeeritud tegevusi ja eesmärgi. Fondi vahenditest toetati kõiki lõimumiskava valdkondi, tehti uuringuid ning pandi alus läbimõelduma jätkuarengukava “Lõimuv Eesti 2020” koostamisele.

Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond oli mahukas finantsinstrument, mis oli suunatud lõimumispoliitika tõhustamiseks nii riigi, omavalitsuse kui ka kodanikuühenduste tasandil. Fondi toel pakuti tuge eesti keele õppijatele ja õpetajatele, Eesti kodakondsuse taotlejatele põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami sooritamiseks, sotsiaalsete võrgustike tekkeks koostöötegevuste, noortele suunatud programmide ning mitmesuguste meediaprojektide kaudu. Hea on tõdeda, et Euroopa Komisjoni poolt Eestile eraldatud rahalistest vahenditest on tänaseks toetustena välja jaganud 96% planeeritust. Kuueaastase perioodi vältel, aastatel 2008–2013, on fondi toel toimunud 74 taotlusvooru ja rahastatud enam kui 390 projekti. Rahalises

mõõtmel on fond toetanud projekte kokku 8,9 miljoni euro eest, mis moodustab kogu kehtiva lõimumiskava rakendusplaani mahust ligi neljandiku.

Lõimumise tulemuslikkust võib hinnata mitmeti: keeleoskuse põhisel, rahvuspõhiselt ja kodakondsuspõhiselt. Käesolev kogumik kätkes endas mitmesuguseid ideid ja võimalusi, kuidas lõimumise abil toetada ühiskonna arengut, aidata kaasa inimeste heaolule ning üksteisemõistmisele. Selleks kõigeks on vaja meie endi tahet ja head asjaomaste ametkondade koostööd.

Täna kõiki fondi rakendajaid ja koostööpartnereid: Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutust Meie Inimesed, mittetulundusühinguid, sihtasutusi, kohalikke omavalitsusi ja teadusasutusi, kes aitasid Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi toel kavandatud ideed ja projektid Eestis edukalt ellu viia ning seeläbi luua lisaväärtust ja tuua positiivseid arenguid ühiskonnaellu.

Anne-Ly Reimaa
Kultuuriministeeriumi asekancler

Kokkuvõte Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi rakendamisest

Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond (EIF) oli üks neljast rahastamisvahendist Euroopa Liidu üldprogrammi “Solidarsus ja rändevõrgude juhtimine” raames. Üldprogrammi eesmärk oli edendada kohustuste võrdset jagamist liikmesriikide vahel seoses välispiiride integreeritud haldamise ning ühise varjupaiga- ja sisserändepoliitika rakendamisega. Üldprogrammi eesmärkide täitmiseks panustati lisaks Välispiirifondi, Euroopa Tagasipöördumiskassafondi ja Euroopa Pagulasfondi kaudu. Programmis osalesid kõik Euroopa Liidu riigid, välja arvatud Taani.

EIF-i rakendusperioodi vältel aastatel 2007–2013 ellu viidavate tegevuste eesmärk oli aidata liikmesriikidel lõimida oma ühiskonda riiki hiljuti saabunud kolmandate riikide kodanikke. Fondi kaudu sooviti tõsta liikmesriikide võimekust arendada, ellu viia ja hinnata kolmandate riikide kodanikke puudutavaid poliitika, meetmeid ja strateegiaid ning toetati informatsiooni ja parimate praktikate levikut, samuti liikmesriikidevahelist koostööd. Fondi eri programmide maht Eestis aastateks 2007–2013 oli 7,9 miljonit eurot. Eesti keskendus programmi rakendamisel Euroopa kolmandate riikide kodanikele ja määratlemata kodakondsusega isikutele, kes soovisid jääda püsivalt Eestisse elama ja saada Eesti kodakondsust.

Kolmandate riikide kodanike lõimimiseks vajalikud tegevused on riigiti erinevad. See sõltub sisserände ajaloost asjaomases riigis, kolmandate riikide kodanike osakaalust rahvastikus, hetke rändevõrgudest, majanduslikust ja sotsiaalsest olukorrast ja tingimustest, lõimumist toetavate struktuuride ja teenuste kättesaadavusest ning institutsionaalsest ülesehitusest. Mitmel liikmesriigil, nagu Prantsusmaa, Austria, Madalmaad ja Hispaania, oli fondi programmi planeerimisel võimalik tugineda juba oma varasematele kogemustele, mis hõlmasid ka teisi ulatuslikke rahastamisprogramme, kuid Eestil selline praktika puudus.

Programmide elluviimisel lähtuti neljast prioriteedist:

- 1) sisserännanute Euroopa Liitu integreerimise poliitika ühiste aluspõhimõtete rakendamine;
- 2) asjakohaste näitajate ja hindamismeetodite väljatöötamine edusamude mõõtmiseks ning strateegiate ja meetmete kohandamiseks;
- 3) poliitilise suutlikkuse arendamine, kooskõlastamine ja kultuuridevahelises küsimustes pädevuse suurendamine liikmesriikide eri valitsustasanditel;
- 4) lõimumisvaldkonna kogemuste, heade tavade ja teabe vahetamine liikmesriikide vahel.

Iga riigi omapäradest hoolimata oli suur osa prioriteete liikmesriikidel ühesugused. Esimeseks oluliseks läbivaks põhimõtteks oli nn kahe suunaline lähenemine, mille kohaselt peakisid lõimumisprotsessis, sealhulgas sallivuse suurendamises, sisserändajate kohta teadlikkuse suurendamises, nendevastase diskrimineerimise vastu võitlemises ning kultuuridevahelise dialoogi edendamises osalema nii uustulnukad kui ka vastuvõttev ühiskond. Teine oluline vajadus oli pakkuda kolmandate riikide kodanikele kodanikuõpet ja teavet vastuvõtva riigi ajaloo, institutsioonide, põhinormide ja väärtuste kohta. Kolmandaks oli oluline avalike ja erasektori teenuste kohandamine multikultuursele ühiskonnale, aga ka kolmandate riikide kodanikega lävivat organisatsioonide suutlikkuse suurendamine. Lisaks peeti prioriteetseks vajadust parandada keeleoskust. EIF-i rakendamise jooksul on Eestis rahastatud väga erineva sisuga projekte, alates kol-

mandate riikide kodanike jaoks ettenähtud koolitus- ja tugiteenuste väljatöötamisest kuni noorteürituste ning kultuurilise mitmekesisuse ja sallivuse edendamiseks käivitatud algatuseni. Kui väiksemate projektide kaudu on toetatud näiteks kogukondade omaalgatusi, siis suuremahulisemate projektide hulka kuuluvad muu hulgas meediaprojektid, põhjalikud kodakondsuseksamiks ettevalmistamise kursused jms. Toetusi on jagatud peamiselt projektikonkursside kaudu, esimestel rakendusaastatel ka hangete ning Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse poolse elluviimise kaudu.

Fondi rakendamiseks tuli liikmesriikidel luua riiklik haldus- ja kontrollisüsteem. Eestis olid programmi haldamisse kaasatud järgmised asutused: vastutav asutus Kultuuriministeerium, volitatud asutus Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed (MISA), auditeerimisasutus Kultuuriministeerium ning sertifitseerimisasutus Rahandusministeerium. MISA üksused on programmi rakendamisel pööranud paralleelselt tähelepanu lõimumiskavast tulenevatele valdkondlikele teemadele: hariduslik ja kultuuriline lõimumine, sotsiaalne ja majanduslik lõimumine ning õiguslik ja poliitiline lõimumine. Praegu tegeleb EIF-i rakendamisega MISA-s kolm üksust: mitmekultuurilise hariduse üksus, kodanikuhariduse ja rände üksus ning tugiüksus. EIF-i programmide rakendamine on andnud MISA-le võimaluse osaleda väga olulistel ühiskondlike protsesside toetamises, mille tulemusena valdab eesti keelt, osaleb aktiivsemalt Eesti ühiskonnas ja räägib meedias kaasa oluliselt suurem hulk kolmandate riikide kodanikke kui fondi algusaastatel.

Kristiina Esop
Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse Meie Inimesed Euroopa Integratsiooni Fondi juht

Eesti keele oskus inimeste hulgas, kelle emakeel ei ole eesti keel, on kõigil tasemetel paranenud.

Eesti keel kui riigikeel on oluline kõigi Eesti elanike jaoks, seda nii hariduse omandamisel, karjäärivalikutel kui ka täisväärtuslikuks ühiskonnaliikmeks kujunemisel ja lõimumisel. Eesti keele oskus mõjutab positiivselt nii osalust vabaühendustes, poliitilist aktiivsust, usaldust riigi vastu kui ka sotsiaalmajanduslikku toime-

tulekut. Kuigi eesti keelt võõrkeelena kõnelevate elanikeeesti keele oskus kasvab järjepidevalt, on Eestis siiski elanikke ja uussisserännanuid, kes vajavad keeleoskuse parandamiseks toetust. Õppetööd täiendavad keeleõppetegevused aitavad noortel keeleoskust kinnistada. Keeleoskus aitab tekitada huvi suhtlemise ja

koostöö vastu eri rahvusest Eesti elanike vahel. Eesti keele oskuse paranemisele ja keeleõppe võimaluste mitmekesistamisele on EIF-i raames kaasa aidanud OÜ Juku Lab projekt “Eesti keele veebipõhiste tasemetestide väljatöötamine” ja MTÜ Veeda Vaheaeg Võrumaal projekt “Räägime eesti keeles”.

Eesti keele veebipõhised testid toetavad keeleksamiks valmistujaid

OÜ Juku Lab projekti “Eesti keele veebipõhiste tasemetestide väljatöötamine” käigus tegi suure arenguhüppe testimiskeskond TESTEST, mis muutis eesti keele oskuse testimise lihtsamaks ning aitas keeleksamiks paremini valmistuda.

Eesti keelt saab järjest paremini õppida ka arvuti taga olles.
Foto: Birgit Püve

Projekti eesmärk oli testimiskeskonnas TESTEST (web.meis.ee/testest) võimaluste laiendamine ning sõel- ja diagnoostestide ülesannetepanga täiendamine uute testidega. Sõeltestidega oli võimalik kiiresti määratleda õppija keeleoskuse taset. Diagnoostestid võimaldasid hinnata õppija keeleoskuse tugevaid ja nõrku külgi ning samuti sa

testiga selgitada, kas õpitud tasemel on oskused omandatud. Projekti raames valmisid kaks uut sõeltesti ja kaks komplekti diagnoostestide tasemetele A2, B1, B2 ja C1. Testimiskeskonnas arendamisse olid aktiivselt kaasatud ka eesti keele õppijad ise, kes osalesid testide katsetamisel, ja lähtuvalt nende tagasisidest oli võimalik teste korrigeerida. Keskonnas kasutajasõbralikkust analüüsiti uuringuga, kuhu olid kaasatud venekeelsete üldhariduskoolide gümnaasiumiõpilaste ja õpetajate fookusgrupid, kes tegid oma ettepanekuid

keskkonna arendamiseks. Kasutajate tagasiside tulemusena lisandus testidele testimiskeskonda tutvustav infomaterjal, mis oli kättesaadav eesti, inglise, vene, türgi ja ukraina keeles. Arendustöödega muudeti TESTEST-i testimiskeskond kasutajasõbralikumaks, lisati rohkelt harjutusülesandeid, testiliike ning info keeleoskuse tasemete ja eesti keele tasemeeksamiga seonduva kohta. Keskfond tehti arusaadavaks ja kergesti kasutatavaks viies keeles, mislähbi oli võimalik tuua eesti keele õppimise juurde senisest enam eri emakeelega inimesi.

Testimiskeskfond oli mõeldud kõigile eesti keelt võõrkeelena kõnelevatele isikutele, kes soovivad enda eesti keele oskuse taset hinnata keelekursustel osalemiseks või Riiklikus Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuses eesti keele eksami sooritamiseks, et valida endale jõukohane tase. Lisaks aitab keskkond valmistuda keeleksamiks, võimaldades tutvuda Eksami-keskuse tasemetestide näidisülesannetega.

Projekti juhi Svetlana Kozlovskaja hinnangul muudab täienenud testimiskeskfond keeleoskuse testimise kättesaadavaks ja mugavaks: enda keeleoskust saab kontrollida internetis ning täiesti tasuta. Väga oluline on seejuures, et pakutavate keeletestide arvu suurendati projekti raames oluliselt. Nüüd hõlmavad testid ka laiemat teemaderingi ning on abiks Eesti kultuuri ja keelendite tundmaõppimisel. Kuna projekti raames muudeti keskkonna kasutamine mugavamaks, on seal testide täitmine senisest sobivam ka vähese arvutioskusega ja eakamate inimeste jaoks.

Projekti andmed

Projekti elluviija:

OÜ Juku Lab

Elluviimise aeg:

november 2010 – mai 2011

Rahaline maht: 31 940,54 eurot

Narvalased Võrumaal: vasakult Dimitri Lazarev, Feodor Bezrukov, Tatjana Turhina, Anastassia Lipina, Anastassia Bolšakova, Anna Korotkova ja Elizaveta Fomitšova. Foto: erakogu

Noored õppisid eesti peredes kohalikke kombeid ja eesti keelt

MTÜ Veeda Vaheaeg Võrumaal projekt “Räägime eesti keeles” pakkus sajale eesti keelt võõrkeelena kõnelevale noorele võimaluse veeta koolivaheaeg eesti peres, et koos harjutada eesti keelt ning õppida tundma eesti kultuuri ja kombeid.

Projekti eesmärk oli kaasa aidata peamiselt Narvast pärit õpilaste hariduslikule ja kultuurilisele lõimumisele Eesti ühiskonnas ning parandada nende eesti keele oskust. Samuti sooviti noortele luua võimalusi tihedamate kontaktide sõlmimiseks samaealiste eesti noortega.

Pereõppe programmis osales 100 eesti keelt võõrkeelena kõnelevat noort, keda võõrustas 15 eestikeelset perekonda Sõmerpalus, Järveres, Võrus ja Tartus. Mitteformaalse õppetöö käigus võeti ühiselt osa eestlaste jõulu- ja jaanipäevatavadest, toimus konkursse ning organiseeriti ühiseid väljasõite. Need tegevused võimaldasid eesti keelt harjutada selle loomulikus keskkonnas omavahelise suhtluse käigus. Projekti lõpus kontrolliti õpilaste keeleoskuse arengut. Kõik õpilased täitsid ka keelemappi, et õpitut kinnistada.

Projekti juhi Pille Kulbergi sõnul pakkus projekt huvi ka laiemale üldsusele ning pereõppe kohta ilmus ajalehtedes mitmeid artikleid. Suurem kõlapind mitteformaalse keeleõppe ja võimaluse kohta veeta vaheaeg eesti peres tõi Kulbergi hinnangul projektile palju positiivset tagasisidet ning uusi huvilisi. Enamik õpilasi pidas sellist keeleõppevormi tõhusamaks kui ükskõik millist kursust. “Peaaegu kõik lapsed soovisid pereõppelaagris uuesti osaleda ning paljud vanemad helistasid kohe peale laagri lõppu ja soovisid uut kohta broneerida,” ütles Kulberg.

Noored said juurde teadmisi Eesti kultuurist ja ühiskonnast ning löid kontakte eestlastest eakaaslastega. Lisaks said pereõppes osalenud laste vanemad infot eesti perede igapäevaelu ja tavade kohta, mis loob eeldused eri rahvaste omavaheliseks mõistmiseks ja paremaks läbisaamiseks. Projekt pakkus ka Eesti peredele hea võimaluse tutvuda teistest kultuuridest pärit peredega.

Projekti andmed

Projekti elluviija:

MTÜ Veeda Vaheaeg Võrumaal

Aeg:

detsember 2012 – september 2013

Rahaline maht: 48 500 eurot

Partnerid: Narva Humanitaargümnaasium, Sõmerpalu Põhikool

Kommentaari

Pereõppes osalenud 12-aastane Anastassia Sazonova: tore oli koos mängida ja eesti keelt õppida.

“Kui ma pereõppest kuulsin, siis mõtlesin kohe osaleda, sest arvasin, et see võib huvitav olla. Sattusin ühte perre Sõmerpalus ja mulle väga meeldis seal. Kõige toredam oli meie pere ja teiste laagris osalenud lastega mängida ja see, et kõik olid üksteise vastu sõbralikud. Õppisin juurde palju eestikeelseid sõnu ja sain juurde eesti sõpru. Kui ma pärast sellest laagrist Narvas oma sõpradele rääkisin, otsustasid ka nemad järgmisel korral pereõppes osa võtta.”

Kontaktid ja suhtlus eri emakeelega inimeste vahel on suurenenud ning erinevused eesti- ja muukeelsete elanike osalemises kodanikuühendustes ja avalikus sfääris on vähenenud.

Kontaktide ja suhtluse arendamine eri emakeelega elanike vahel on olnud lõimumisvaldkonna üks olulisi prioriteete. Viimastel aastatel on kasvanud nende Eesti elanike arv, kellel on teisest rahvusest sõpru või lähedasi tuttavaid, ka teisest rahvusest õpingu- ja töökaaslaste hulk on pidevalt suurenenud. Ühised huvid ja koos tegutsemine aitab üksteist paremini

tundma õppida ja loob hea pinnase usalduseks. Ühes kontaktide arvu suurenemisega kasvavad ka teadlikkus, aktiivsus ja osalemine kodanikuühendustes ja -organisatsioonides. Nii keeleoskus kui kokkupuudete hulk teise rahvuse esindajatega on positiivselt seotud organisatsioonides osalemisega: aktiivsemaid inimesi iseloomustab parem keeleoskus ja enam

kokkupuuteid teise kultuurigrupi esindajatega. Kontaktide ja aktiivsuse suurenemisele on EIF-i rakendamise raames kaasa aidanud näiteks Narva Pähklime Gümnaasiumi projekt “Narva lapsed näevad Eestit” ja Eesti Jalgpalli Liidu projekt “Me räägime jalgpalli!”.

Narva lapsed tutvusid Eesti riigi ajalooga

Projekt “Narva lapsed näevad Eestit” tutvustas Narva noortele Eesti ajalugu ja kultuuri ning aitas luua kontakte eestikeelsete koolidega Eesti eri paikadest. Projekt laiendas noorte silmaringi, suurendas huvi Eesti riigis toimuva vastu ning soovi ühiskonnas aktiivselt kaasa lüüa.

Narva Pähklime Gümnaasiumi projekti “Narva lapsed näevad Eestit” eesmärk oli tutvustada õpilastele Eesti riigi ajalugu ja kultuurilugu ning luua kontakte eestikeelsete koolide õpilastega

teistes Eesti linnades.

Projekti käigus korraldati klassiekskursioone paljudesse Eesti paikadesse: külastati Tartut, Otepääd, Viljandit, Pärnut, Tallinna, Rakveret ja teisi kohti. Kohapeal tutvuti Eesti ajalooga ning oluliste paikade ja vaatamisväärsustega, külastati muuseume ja kultuuriasutusi. Noored said teadmisi Eesti ajaloo olulistest sündmustest ja nende mõjudest tänapäeva ühiskonna kujunemisel.

Lga ekskursiooni käigus väisati ka mõnda eesti õppekeelega kooli. Näiteks külastati Elva Gümnaasiumit, Aseri Keskkooli eesti osakonda ja Tõrva Gümnaasiumit. Koolides korraldati temaatilisi viktoriine, peeti eesti keele näidistunde ning tehti muusikalisi etteasteid ja esitlusi Eesti riiklusega seotud teemadel.

Narva Pähklime Gümnaasiumi õpilased tutvumas Eesti vaatamisväärsustega. Foto: Narva Pähklime Gümnaasium

Teadmiste kinnistamiseks täitsid õpilased arendavaid ülesandeid, nagu ekskursioonipäeviku pidamine, giidirolli täitmine, kaaslastele esinemine jpm.

Projekti andmed

Projekti elluviija:
Narva Pähklime Gümnaasium
Elluviimise aeg:
detsember 2009 – aprill 2010
Rahaline maht: 6391,16 eurot

Kommentaar

Ekskursioonidel osalenud õpetaja Olga Vallimets: Ekskursioonid aitasid tutvustada Eestit ja eesti kultuuri.

“Meie ilusa Eestimaa kohtade ja kultuuriga tutvumine on oluline kõigile lastele, aga lõimumise mõttes eriti vajalik just vene rahvusest noortele. Tänu sellele projektile saime nautida väga paljusid vaatamisväärsusi ja hiljem tuli õpilastel nähtut ka kirjandis kirjeldada. Kirjutistest selgus, et Narva noored oskavad Eestit ja selle väärtusi väga kõrgelt hinnata ja kui võimalik oleks, siis reisis siin palju rohkem ringi.”

Nii sai igaüks aktiivselt väljasõidu korraldamises kaasa lüüa ja enda teadmisi proovile panna. Ekskursioonide ajal toimusid ka õpilaste vestlusringid, kus käsitleti eesti keelt võõrkeelena rääkivate inimeste lõimumisprobleeme ning puudutati Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse eksami sooritamise seotud küsimusi.

Projektijuhi Margarita Kurriku hinnangul olid projektis osalenud noored hiljem avatumad, aktiivsemad, sallivamad ning õppetöös edu-

kamad. “Projekti lõppedes kirjutasid õpilased kirjanikke ja koostasid esitlusi ning avati ka fotonäitus, millega õpilased tutvustasid Eesti paiku ja vaatamisväärsusi ka oma koolikaaslastele ja vanematele. Kõik see andis noortele juurde esinemisjulgust ja tahet aktiivselt osaleda ühiskondlikus elus,” kommenteeris projektijuht. Kurriku sõnul on projekti tulemusena tihenunud kontaktid eri keeli kõnelevate noorte vahel ning projektis osalenud Narva noored on rohkem huvitatud Eestis toimuvast.

Kontaktid ja suhtlus eesti ning muu emakeele ja kultuuritaustaga noorte vahel suurendavad aga sallivust ja võrdseid võimalusi ning kultuuriadlikkust.

Ekskursioonide laiemaks mõjuks on Kurriku hinnangul aktiivsete noorte kasvatamine, et ka eesti keelt võõrkeelena rääkivad inimesed huvituks Eestis toimuvast ning kellel ei oleks barjääre suhtluses teist emakeelt kõnelevate inimestega.

Eesti jalgpalli eestvedaja Aivar Pohlak Aasta Jalgpallur 2011 Viktor Vassiljeviga. Foto: Lembit Peegel

Jalgpall loob võimalused ühistegevuseks ja suhtluseks

Eesti Jalgpalli Liidu projekt “Me räägime jalgpalli” suurendas jalgpalli populariseerimise kaudu Ida-Virumaa venekeelsete noorte võimalusi aktiivseks osalemiseks Eesti spordielus ning suhtlemiseks teiste jalgpallihuvilistega üle Eesti.

Projekti eesmärk oli suurendada jalgpalli populariseerimise kaudu Ida-Virumaa venekeelse elanikkonna seas kontakte ja igapäevast suhtlust eri emakeelega inimeste vahel. Jalgpall on spordiala, mis on seotud arvukate kontaktidega mitmete meeskondade ja jalgpalliklubide

ga ning Eesti Jalgpalli Liidu ja teiste ühendustega. Ühine huvi jalgpalli ja selle arendamise vastu suurendab venekeelse elanikkonna kaasatust Eesti spordimaastiku arendamisse ja ka vabaühenduste tegevusse.

Jalgpalli näol on tihti tegu eri rahvusgruppide ühise pingutusega.
Foto: Eesti Jalgpalliliit

Juksi hinnangul öelda, et tegevustel oli positiivne mõju Ida-Virumaa jalgpallile. Koolitatud ja litsentseeritud kohtunikud saavad teenindada jalgpallivõistlusi üle Eesti ning seeläbi jätkata professionaalset arengut ja suurendada isiklikku kontaktide võrgustikku. Treenerid aitavad tõsta Ida-Virumaal jalgpallurite taset, mis loob enam võimalusi turniiridel ja võistlustel osalemiseks.

Projekti tulemusena toodi Eesti jalgpalli juurde rohkem venekeelse taustaga mängijaid, treenereid ja kohtunikke ning tõsteti venekeelse elanikkonna teadlikkust Eesti jalgpallist ja selles kaasalöömise võimalustest.

Projekti käigus toimus Eesti Jalgpalli infopäev Narvas, koostati infotrükis jalgpallis mängija, treeneri või kohtunikuna tegutsemise võimaluste kohta ning korraldati tasuta treeneri- ja kohtunikukoolitusi. Laiema kõlapinna loomiseks ja jalgpalli populariseerimiseks sihtrühma seas tehti Ida-Virumaal projekti raames ka teavituskampaania, mille tulemusena osutus Eesti Jalgpalli infopäev Narvas väga populaarseks. Projekti kommunikatsioonis ja laiema sõnumi levitamisel oli oluline roll venekeelse elanikkonna seas populaarsel jalgpalliportaali www.gol.ee.

Projekti üks kõige olulisemaid tegevusi oli kolmandate riikide kodanikest jalgpallikohtunike ja -treenerite koolitamine. Projekti käigus koolitati Ida-Virumaal töötamiseks 12 treenerit ja kohtunikku.

Projekti mõju avaldub küll pikemas perspektiivis, kuid juba praegu saab projektijuhi Siim

Laiemas plaanis suurendas projekt eri rahvusliku taustaga inimeste seas üksteisemõistmist ja ühiskondlikku aktiivsust. Suhtlemine ja osalemine ühistevõrgustikes aitasid laiendada osalejate kontaktide võrgustikku ning andis oma panuse ühiskonna sidusamaks muutmisele.

Järgmiseks väljakutseks võiks Siim Juksi sõnul olla kohalike mängijate kaasamine Eesti koondisesse, mis eeldab mängijatel Eesti kodakondsuse omandamist. Innustust selleks võiks anda see, et juba praegu mängib Eesti koondises mitmeid naturalisatsiooni korras kodakondsuse omandanud jalgpallureid, näiteks Konstantin Vassiljev ja Sergei Pareiko. “Narva noored võiksid näha, et Eesti koondises mängimine on üks nende võimalustest, ning see võiks motiveerida neid eesti keelt õppima ja kodakondsust taotlema,” nentis ta.

Projekt on Eesti Jalgpalli Liidu presidendi Aivar Pohlaku sõnul oluline verstapost Eesti jalgpallis. “Kuigi tipptasemel on Eesti jalgpallisüsteemis väga palju venekeelse taustaga ja Ida-Virumaa klubisid, siis just amatöörtasemel on neid proportsionaalselt liiga

vähe. See projekt lõi eelduse selleks, et rohkem võistkondi ja mängijaid ühineks Eesti liigasüsteemiga ja hakkaks toimuma suhtlus klubidega väljaspool Ida-Virumaad,” lausub ta.

Pohlaku sõnul sooviti selle projektiga ja jalgpalli arendamisega üleüldiselt pakkuda Eestis elavatele andekatele noortele mõtestatud rolli ühiskonnas. “Jalgpallil on ühiskonnale palju pakuda: rahvustunnet, eri rahvusgruppide ühist pingutust oma riigi nimel, elukutset, vaba aja sisustamist, kutseõpet ja võimalust emotsionaalseks väljaelamiseks,” kommenteeris Pohlak.

Väga oluline on kaasata Eesti spordiluu rohkem venekeelseid noori, arvab Jalgpalliliit koos Aivar Pohlakuga. Foto: Eesti Jalgpalliliit

Projekti andmed

Projekti elluviija:
Eesti Jalgpalli Liit
Aeg: juuni 2010 – september 2011
Rahaline maht: 7021,97 eurot

Määratlemata kodakondsusega isikute osakaal Eesti elanike hulgas on püsivalt vähenenud.

Kodakondsust võib vaadata ühtaegu nii lõimumisprotsessi tulemuse kui ka selle eeldusena. Samas ei saa kodakondsuse taotlemine olla eesmärk omaette. Eesti kodakondsust taotlevad isikud on motiveeritud: see on nende teadlik valik ja soov ning nad on selleks omandanud nii eesti keele kui ka teadmised Eesti ühiskonnast. Kuigi määratlemata kodakondsusega isikute osakaal Eesti elanikkonnas on järjepi-

valt vähenenud ning langenud praeguseks ligi 6%-ni, on vaja mittekodanike naturaliseerumise jätkumise toetamiseks lisategevusi. Naturalisatsiooniprotsessi edendamiseks on oluline nii inimeste teavitamine kodakondsuse taotlemise võimalustest ja parem ettevalmistus eksamiteks kui ka ühiskonnaelus osalemise suurendamine.

Selle eesmärgi täitmisele on EIF-i rakendamise raames kaasa aidanud näiteks projektid “Põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmaõppimise eksami ettevalmistuskursuste korraldamine”, millega tegelesid BDA Consulting OÜ ja Tartu Ülikooli Narva Kolledž, ning “Info levitamine kodakondsuse taotlemise võimalustest”, mille elluviijaks oli 2010–2012 aastatel BDA Consulting OÜ.

Ettevalmistuskursused aitasid valmistuda põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse eksamiks

BDA Consulting OÜ ja Tartu Ülikooli korraldatud põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse eksami ettevalmistuskursustel said aastatel 2009–2012 eksami sooritamiseks vajalikud teadmised ligi 2600 Euroopa kolmandate riikide kodanikku.

Projektide eesmärk oli toetada ühiskonna naturalisatsiooniprotsessi ning selleks julgustati mittekodanikke kodakondsust taotlema ja aidati neil omandada kodakondsuseksami edukaks sooritamiseks vajalikke teadmisi.

Ettevalmistuskursustel osalejad said infot Eesti Vabariigi kodakondsuse taotlemise tingimustest ning õppisid tundma Eesti Vabariigi põhiseadust ja kodakondsuse seadust.

Photo: Rasmus Jurkatam

Samuti lahendati kodakondsuseksami proovi-ülesandeid, mis võimaldas osalejatel tutvuda eksami ülesehitusega. Osalejatele anti eksami jaoks vajalikud infomaterjalid ning neid innustati eksamile registreeruma ja Eesti kodakondsust taotlema.

Ettevalmistuskursused toimusid peamiselt Tallinnas ja Narvas ning kursuseid juhendasid spetsiaalse väljaõppe saanud professionaalsed õpetajad. Kursustel osalejatel oli võimalik valida koolituseks sobiv rühm kas päevasel või öhtusel ajal.

BDA Consulting OÜ projekti eestvedaja Marikai Karilaidi sõnul oli huvi kursuste vastu suur ning

tagasiside positiivne. “Kriitilise tähtsusega oli projekti õnnestumisel meie hinnangul teavitustöö. Personaalne suhtlus kõikide osalejatega ning koostöö partneritega riigiasutustest, koolidest ja eraettevõtetest, kes jagasid kursuste kohta informatsiooni, andis võimaluse jõuda nii suure hulga huvilisteni,” kommenteeris Karilaid.

Projektide laiem mõju avaldub naturalisatsiooniprotsessi edenemises ning Eesti põhiseaduse ja kodakondsuse kohta käivate teadmiste kasvus. Kursusel osalemine aitas paljudel inimestel paremini kodakondsuseksamiks valmistuda ning selle tulemusena ka eksami edukalt sooritada.

Projekti andmed

Projekti elluviija:
BDA Consulting OÜ
Elluviimise aeg:
aprill 2009 – detsember 2010
Rahaline maht: 140 575 eurot

Projekti elluviija: Tartu Ülikool
Elluviimise aeg: november 2011 – detsember 2012
Rahaline maht: 57 299,31 eurot

Partnerid: SA Innove (Riiklik Eksami ja Kvalifikatsioonikeskus), Töötukassa, Politseija Piirivalveamet (endine Kodakondsus- ja Migratsiooniamet)

Kodakondsustunnistuste üleandmine presidendi Toomas Hendrik Ilvese poolt lisas sündmusele tähenduslikkust ja aitas tugevdada sidet riigiga. Foto: Rasmus Jurkatam

Suurenenud on teadlikkus Eesti kodakondsuse taotlemise võimalustest

BDA Consulting OÜ projektide “Info levitamine kodakondsuse taotlemise võimalustest” ja “Minu kodu-Eesti” kaudu jõudis info Eesti kodakondsuse taotlemise tingimustest Eestis elavate Euroopa kolmandate riikide kodanikeni.

Projektide eesmärk oli tõsta sihtrühma teadlikkust kodakondsuse taotlemise võimalustest ja tingimustest ning motiveerida mittekodanikke kodakondsust taotlema. Projektide tulemusena teavitati Eesti kodakondsuse taotlemise võimalustest enam kui 2000 Eestis elavat Euroopa kolmandate riikide kodanikku.

Info levitamiseks anti välja eri teavitusmaterjale: näiteks kolmekeelne brošüür “Miks on hea olla Eesti kodanik?” ning DVD-d videomaterjali ja dokumentidega. Koostöös ajalehega MK Estonia avaldati persoonilugusid tuntud inimestest, kes rääkisid, miks nad otsustasid Eesti kodakondsust taotleda. Samuti jõudsid Raadio 4 eetrisse projekti temaatikat käsitlevad vestlussaated ning reportaažid projektide raames korraldatud üritustelt.

Eraldi tegevused olid suunatud hiljuti lihtsustatud korras kodakondsuse saanud lastele ja nende vanematele, millega vääristati kodakondsuse institutsiooni ja kodakondsuse omandamist. Perelele korraldati infopäevi, kus said kodakondsustunnistused äsja Eesti kodanikuks saanud lapsed. Esimesel pereinfopäeval andis tunnistused üle Eesti Vabariigi president Toomas-Hendrik Ilves, teisel Riigikogu aseesimees Laine Randjärv. “Tunnistuste pidulik üleandmine näitas, et riik pöörab kodanikuks saanud inimestele tähelepanu, hindab nende otsust valida Eesti kodakondsus ning väärtustab seda kõrgelt,” sõnas projektijuht Kristi Aruküla. Kodakondsustunnistuste üleandmine presidendi ja Riigikogu aseesimehe poolt lisas sündmusele tähenduslikkust ning aitas tugevdada sidet riigiga. Üritusel anti määratlemata kodakondsusega lapsevanematele teavet kodakondsuse taotlemise võimalustest ning julgustati neid Eesti kodakondsust taotlema. Pereinfopäevad leidsid ulatuslikku kajastust kogu Eesti meedias.

Osad projekti tegevused olid suunatud hiljuti lihtsustatud korras kodakondsuse saanud lastele ning nende vanematele. Foto: Rasmus Jurkatam

Projektide oluline sihtrühm oli ka 25–40-aastased Eesti ülikoolides õppivad Euroopa kolmandate riikide kodanikud. Noorte kõrgelt haritud spetsialistide paremaks kaasamiseks Eesti ühiskonda ja motiveerimaks neid taotlema Eesti kodakondsust korraldati õppeasutustes sihtrühma kuuluvatele tudengitele kodakondsusteemalisi vestlusringe. Partneritena kaasati Väitlusseltsi moderaatoreid ning kodakondsus- ja migratsioonibüroo ametnikke, et pakkuda tudengitele asjakohast kodakondsusega seotud teavet ning vastata kõikidele Eesti kodakondsuse kohta tekkida võivatele küsimustele.

Teavitusprojektidega loodi Eesti kodakondsusele positiivset kuvandit ja levitati infot kodakondsuse taotlemise võimaluste kohta. Projektid võimaldasid suhelda otse sihtrühmaga, tutvustada Eesti kodakondsuse eeliseid, vastata küsimustele ning seeläbi motiveerida inimesi kodakondsust taotlema.

Projekti andmed

Projekti andmed
Projektide elluviija: BDA Consulting OÜ

“Info levitamine kodakondsuse taotlemise võimalustest”

Elluviimise aeg:
detsember 2011 – detsember 2012
Rahaline maht: 38 100 eurot

“Minu kodu-Eesti”

Elluviimise aeg: august
2010 – detsember 2010
Rahaline maht: 15 923,51 eurot

Valdav osa eri rahvustest Eesti elanikke usaldavad üksteist ja Eesti riiki

Üksikisiku tasandil mõjutavad vastastikust sallivust oluliselt isiklike kontaktide olemasolu teise rahvuse esindajatega ning nende kontaktide iseloom. Tihedamad isiklikud kontaktid loovad positiivsema suhtumise teise rahvusrühma esindajatesse ning aitavad kaasa üksteise mõistmise ja vastastikuse sallivuse suurenemisele. Lisaks formaalsele kodakondsusstaatusel seob inimesi riigiga ka kuuluvustunne.

Kuuluvustunde üks indikaatoreid on enda seostamine mitte ainult oma etnilise grupiga, vaid ka ühiskonna kui tervikuga. Kuna usaldusele aitab kaasa teadlikkus, on lõimumiskava raames toetatud mitmesuguseid projekte, mis keskendusid teadlikkuse tõstmisele nii Eesti riigi ja institutsioonide kohta kui ka Eestis elavate teistest rahvustest elanike kohta.

Usaldust üksteise ja Eesti riigi vastu aitasid tõsta MTÜ Filmiklubi elluviidud projektid “Köök – rahvuste paabel” ja “Köögikodanikud” ning Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu projekt “Kodanikuühiskonna uudised”.

Tutvumine rahvusköökidega aitas mõista kultuurilisi eripärasid

MTÜ Filmiklubi MP DOC projektide “Köök – rahvuste paabel” ja “Köögikodanikud” raames loodud ülipopulaarne telesari tutvustas vaatajatele Eestis tegutsevaid rahvusrestorane ning käsitles nende eri rahvustest töötajate lõimumist Eesti ühiskonnas.

Saatesarja eesmärk oli laialdast huvi äratava konkandusteema abil teavitada üldsust eri rahvustest inimeste kultuurilistest eripäradest ning nende Eesti ühiskonnaga kohanemisest. Saatesari suurendas projekti eestvedajate sõnul väga paljude inimeste teadlikkust Eestis elavate rahvuste mitmekesisusest ning suurendas sallivust ja usaldust nende vastu.

Projektide raames toodeti kahel telehooajal kokku 32 telesaadet “Köögikodanikud”, mida edastati Eesti Rahvusringhäälingu telekanalites ETV ja ETV2 venekeelsete subtiitritega. Telesaade jõudis väga suure auditooriumini: TNS EMOR-i telemõõdiku uuringu järgi kahel hooajal koos kordusesitustega kokku ligi nelja miljoni vaatajani.

Saadete ettevalmistusse ja salvestustesse kaasati kokku 86 Euroopa kolmandate riikide kodanikku. Saatekülalisteks olid näiteks hindud, pakistanlased, armeenlased, venelased, valgevenelased, grusiinid, aserid, hiinlased, nigeerlased, afgaanid, malailased, peruulased, korealased, burjaadid ja paljudest teistest riikidest pärit inimesed.

Saatesarja kandvaks ideeks oli saatejuhi Priit Kuuse töötamine abikokana Eestis tegutsevates rahvusrestoranides, kus ta õppis tundma eri rahvuste toidutraditsioone ja kultuurilisi eripärasid. Telesaates osalejad jagasid oma kogemusi eesti keele õppimise, pere loomise, töö otsimise, ühiskondlikus elus kaasalöömise, Eesti eluga kohanemise ja ettevõtte asutamise küsimustes. Vaatajad õppisid paremini tundma teistest rahvustest inimesi ning nende Eesti ühiskonda sulandumisega seotud raskusi.

Ka köögis saab rääkida kultuurilistest eripäradest. Foto: Ülo Josing

Saatesarja “Köögikodanikud” saatejuht Priit Kuusk. Foto: Ülo Josing

Telesaadete sisu kujundamisel lähtuti lõimumise kaheasuunalisusest ehk Euroopa kolmandate riikide kodanike ja Eesti kodanike vastastikuse lõimumise toetamisest. Projektijuhi Merle Laageri sõnul aitasid saated avardada üksteisemõistmist eri rahvuste vahel, tutvustasid erineva taustaga inimeste hoiakute ja väärtuste kujunemise tagamaid, toetasid tolerantsuse ja kultuuridevahelise dialoogi teket ning avardasid eestikeelse vaataja silmaringi eri rahvustest inimeste muredest siinses ühiskonnas. “Usume, et see oli telesaatenähtus üks huvitavaid lõimumisprojekte, sest kajastas suures

osas just nende inimeste probleeme, kelle suhtluskeel ei ole vene keel. Väga palju pööratakse tähelepanu venekeelsete inimeste Eesti kultuuriruumi integreerimisele, aga tendents, mida kinnitab ka teiste Euroopa riikide kogemus, on see, et üha rohkem suureneb vajadus just idamaadest pärit sisseerännanute integreerimise järele,” kommenteeris Laager.

Projekt aitas kaasa kultuurilise mitmekesisuse ja selle rikkuse väärtustamisele meie ühiskonnas ning vastastikuse lugupidamise ja usalduse loomisele.

Kommentaari

Saatejuht Priit Kuusk: “Köögikodanikud” on hindamatu kogemus.

“Silmaringi avardamise mõttes on “Köögikodanike” saates võõrastes köökides kolamine olnud minu jaoks hindamatu kogemus. Kinnistasin neis oma mehaanilisi oskusi, aga sain ka teada, et köögil ja köögil on vahe – ühel pool asuvad hinnatud à la carte restoranid, mis pakuvad kõrgetasemelist kulinaarset elamust ja kus on pidevalt nn tramm, teisel pool aga väikesed pererestoranid, kus on toidutegemisele hoopis teine lähenemine. Samas on igal pool pingelisi hetki ning soov alati pakkuda kliendile võimalikult kiiresti suurepärase maitseelamust.

Ma arvan, et kui vähemalt mõni inimene luges saatest välja mõtte, et reisi reisimata ehk et kõik on sinu enda peas kinni, siis see saade täitis oma eesmärgi. Meie tahtsime näidata, et maailm on kodus käes ja me võiksime seda hinnata. Naudime seda, mis meil siin on, sest me oleme osake tohutust masinavärgist ja seda toredam on näha, et ka siin väikesel Maarjamaal tegutsevad niisugused vahvad ja professionaalsed kokad, kes soovivad meie maitsemeeli rikastada. Lisaks veel see, et köögil ei ole alati võimalust osta lennukipilet ja sõita Indiasse, Hiinasse, Vietnami või Prantsusmaale, aga alati on võimalik reisida rahvusköökid kaudu. Lähed mõnda mõnusasse kohta sööma, natuke fantaasiat, hea seltskond ja oledki juba teises reaalsuses.”

Projekti andmed

Projektide elluviija:

MTÜ Filmiklubi MP DOC

Projektide elluviimise aeg:

2010–2012

Rahaline maht: Projekti “Köök – rahvuste paabel” toetus oli 58 859 eurot.

Projekti “Köögikodanikud” toetus oli 77 319 eurot.

Partnerid: MTÜ Etnoweb

Ühine informatsioon ja venekeelse info kättesaadavus toetab eesti- ja venekeelsete kodanikeühenduste koostööd

Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu (EMSL) projekti “Kodanikuühiskonna uudised” raames loodi venekeelsetele aktiivsetele elanikele ja kodanikualgatus-tele uus infokanal kodanikuühiskonna informatsiooni saamiseks ja jagamiseks.

Projekti eesmärk oli tõsta venekeelse elanikkonna kodanikuaktiivsust, ühendada eesti ja vene keelt kõnelevate kodanikuaktivistide teaberuumid ning innustada neid omavahelisele koostööle. Projekti käigus loodi veebilehe www.ngo.ee venekeelne rubriik ning hakati välja andma iganädalast venekeelset kodanikuühiskonna uudiskirja. EMSL-i venekeelse veebilehe kaudu jõudsid värsked uudised Eesti kodanikuühiskonnast ka venekeelses meediasse, laiendades oluliselt info levikut sihtgrupi seas.

Projekti andmed

Projekti elluviija:
Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit
Aeg: november 2011 – mai 2012
Rahaline maht: 18 825 eurot
Partnerid: MTÜ Arengukoostöö Ümarlaud, Art of Living Foundation, SA Avatud Eesti Fond, MTÜ Avatud Vabariik, E-Riigi Akadeemia SA, Eesti HIV-positiivsete Võrgustik MTÜ, SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Eesti Kunstimuuseum, SA Eestimaa Looduse Fond, MTÜ Eesti Väitluselts, SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo, SA Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed, MTÜ Gagarin, Koolituskeskond InSpace OÜ, Kultuuriministeerium, MTÜ Ligo, MTÜ Maa Värv, MTÜ Minu Liin, Motivators Team MTÜ, MTÜ Mondo, Muvio OÜ, MTÜ Patria, SA Poliitikauuringute Keskus PRAXIS, Rahvuskultuuride keskus MTÜ, SA Riigimetsa Majandamise Keskus, Siseministeerium, TLÜ Katariina Kolledž, Ukraina Organisatsioonide Assotsiatsioon Eestis MTÜ, Relvavendlus MTÜ, Viimsi huvikeskus, MTÜ VitaTiim jpt

Venekeelse veebilehe ja uudiskirja teel vahendati infot eesti- ja venekeelsete vabaühenduste tegemistest, koolitus-, rahastamis- ning kaasaraäkimise võimalustest. Samuti pakuti nõuandeid vabaühenduste töö korraldamiseks alates asutamisest kuni aruandluse, rahastuse leidmise ja maksustamiseni.

Lisaks regulaarse venekeelse infovahetuse käivitamisele korraldati küsitlus venekeelse info tarbimise kaardistamiseks. Küsitlusest selgus, et EMSL-i võrgustiku venekeelsed liikmed olid oma informeerituse ja kaasaraäkimisvõimalustega rahul ning pidasid EMSL-i venekeelset kodulehte ja nädalakirja meedia ja sõprade kõrval oluliseks infoallikaks. Küsitlusele vastanud 157 listiliikmest 96% leidis, et venekeelse

info kättesaadavus parandab nende võimalusi ühiskonnaelus aktiivsemalt kaasa lüüa. Projekti suurt mõju näitab ka see, et projekti jooksul liitus EMSL-i listiga ligi 1000 uut liiget.

Projekti koordinaatori Tatjana Lavrova sõnul on projekt aidanud nii venekeelsel meedial kui ka elanikel Eesti kodanikuühiskonnas paremini orienteeruda. “Oma kodumaad hästi tundev ja siin pakutavaid võimalusi kasutada oskav inimene on kogu ühiskonna jaoks suurim väärtus,” sõnas ta.

Praeguseks on tänu projektile kujunenud EMSL-i venekeelsele veebilehele ja uudiskirjale oma kindel püsiauditoorium. EMSL töötab jätkuvalt projektiga edasi, et liitujate arv kasvaks ning toimuks aktiivne infovahetus.

Kommentaari

Projektist kasusaaja Aleksander Valdmann: uudiskiri on oluline infoallikas.

“Iga nädal ilmuv uudiskiri aitab mul olla kursis sellega, mis toimub kodanikuühiskonnas. Kuna olen ka ise valdkonnas tegev, siis olen niisuguse ülevaate eest väga tänulik. See ei jõuaks ju kunagi kõikide uudistega kursis olla ja neid üles leida. Nii saan teada tugevatest ja huvitavatest tegijatest, kellega koostööd teha või kellelt häid praktikaid õppida. Lisaks uudistele on infokiri aidanud mul leida põnevaid ja kasulikke koolitusi, millest olen ise osa võtnud ning mida oma tuttavatele soovitanud.”

Olen EMSL-i listis levitanud infot ka enda ühenduse projektide kohta. Nimelt kutsusin listi kaudu osalejaid Liidrikooli projekti ning kui projekt lõppes, saatsin teavituse selle tulemustest. Samuti said listi liikmed lugeda minuga tehtud intervjuud Liidrikooli kogemusest ja õppetundidest. Paljudel vabaühendustel liikmetel ei ole niisugust kontaktide nimekirja nagu EMSL-i listis ning seetõttu on see väga vajalik tööriist oma tegevuste tutvustamiseks. Loen tihti ka EMSL-i eestikeelset uudiskirja, sest see ei dubleeri venekeelse analoogi sisu, vaid sellel on oma spetsiifika ja mõju. Kuna üks ei asenda teist, ei ole mul plaanis kummastki loobuda.”

Enamik inimestest, kelle emakeel ei ole eesti keel, saab regulaarselt infot Eesti meedia kaudu ja usaldab seda

Lõimumiskavas on ühe olulise prioriteedina välja toodud info jõudmine kõigi Eesti elanikele hoolimata nende emakeelest või kodakondsusest. Ühine infoväli ja suurem informeeritus aitavad kaasa eri rahvusrühmade omavahelise mõistmise suurendamisele ning ühiskonnaelus osalemisele. Lõimumiskava raames on ellu viidud mitmeid tegevusi ja projekte, mis toeta-

vad eesti- ja venekeelse meedia ühisosa ning kohalike infoallikate kasutamise ja usaldamise taseme tõusu. Nagu lõimumiskava aastaaruanded näitavad, on eesti keelt võõrkeelena rääkivate inimeste eestikeelse meedia tarbimine stabiilselt suurenenud. Kuigi suur osa Eesti venekeelseid elanikke tarbib eelkõige Venemaal toodetud meediat, on usaldus nii Eestis kui

ka Venemaal toodetud meedia vastu sarnases suurusjärgus. Edukate projektidena ühise infovälja soodustamisel võib välja tuua Eesti Rahvusringhäälingu Raadio 4 projekti “Ühiskondlik leping” ja AS-i PR Põhjarannik projekti “Eesti ajaloo- ja kultuurikalender”.

Raadio 4 väitlussaated toetasid ühise infovälja kujunemist

“Ühiskondliku lepingu” projektijuht Ildar Nisametdinov. Foto: Birgit Püve

Saatesarja eesmärk oli tekitada diskussiooni teemade ümber, mis on olulised jagatud riigiidentiteedi tekkeks ning loovad ühiseid väärtushinnanguid.

Projekti raames toodeti 12-osaline raadiosari, kus käsitleti ühiskondlikke nähtusi ja probleeme, mis puudutavad kõiki ühiskonnaliikmeid olenemata nende keelelisest taustast või kodakondsusest. Saadetes keskenduti just nendele teemadele, mille suhtes on inimestel erinevad hoiakud ja mille käsitlemisel toimub eri infoväljades erineval moel. Muu hulgas arutati suhtumist NATO-sse ja vene koolide üleminekusse eesti

me, mis puudutavad kõiki ühiskonnaliikmeid olenemata nende keelelisest taustast või kodakondsusest. Saadetes keskenduti just nendele teemadele, mille suhtes on inimestel erinevad hoiakud ja mille käsitlemisel toimub eri infoväljades erineval moel. Muu hulgas arutati suhtumist NATO-sse ja vene koolide üleminekusse eesti

õppekeelele. Samuti tutvustati Eesti organisatsioone, millest ollakse vähem teadlikud: räägiti näiteks üliõpilaskorporatsioonidest ja Kaitseliidust ning nende rollidest Eesti ühiskonnas. Saatekülaliste hulgas oli teemadele kaalu andmiseks mitmeid tuntud ühiskonnategelasi. Kaasati ka noori, kes said võimaluse oma probleemide ja seisukohtade väljendamiseks.

“Ühiskondliku lepingu” projektijuhi Ildar Nisametdinovi sõnul sooviti saatesarjaga luua positiivset dünaamikat kohalikul meediaväljal, tekitada mõistmist kuulajate seas ning otsida kokkupuutepunkte, mille põhjal võiks tekkida ühised arusaamad ja hoiakud. Samuti oli sarja üks sihte pakkuda foorumivõimalust eesti keelt võõrkeelena kõnelevatele inimestele, juhtides tähelepanu sellele, et ka neil on võimalik avalikus diskussioonis kaasa lüüa.

Saatesari sai positiivset vastukaja veebiportaalidest ja stuudiosse tehtud telefonikõnedest. Sarja kohta telliti ka sõltumatu hinnang Jelena Tšalovalt, milles osutati saatejuhtide kõrgele professionaalsele tasemele ja heale teemade valikule, avaldati tunnustust saatesarja panusele ühiskondlikku dialoogi ning tolerantsuse arengusse. Lisaks märgiti, et sari kuulub Raadio 4 viimaste aastate parimate saadete hulka.

TNS EMOR-i auditooriumiuuringu järgi kuulus igat saadet ligi 40 000 inimest, mida võib võtta saate puhul projektijuhi Ildar Nisametdinovi hinnangul väga heaks tulemuseks pidada. “See on tõestus, et eesti keelt võõrkeelena kõnelevaid inimesi huvitab Eestis toimuv ja nad jälgivad lisaks Venemaal toodetud meediale ka Eesti meediat,” märkis Nisametdinov.

Eesti Rahvusringhäälingu tellitud uuringud saate-eelistuste kohta näitavad, et eesti keelt võõrkeelena kõnelevad inimesed nimetavad lisaks Vene meedia jälgimisele oma huvikesk-

mes olevat ka Eesti uudiseid.

Meedia seisukohalt on oluline pakkuda informatsiooni neile harjumispärasel ning kultuuriliselt sobival viisil. Samas ei tasuks projektijuhi sõnul meedia võimalusi üle hinnata. “Seni, kuni suur osa eesti keelt võõrkeelena rääkivatest inimestest Eesti riigis toimuvast võõrandunud, ei kao kuhugi ka teatud võõrandumine selle riigimajasena kohta käivast infost. Aga kui inimene tunneb, et temal või tema rahvusaaslastel on võimalik otsuseid mõjutada, olla ühiskondlikes protsessides osalejaks, siis tekib ka vastav huvi,” selgitas Nisametdinov.

Projekti andmed

Projekti elluviija: Eesti Rahvusringhääling
Elluviimise aeg: oktoober 2010 – aprill 2011
Rahaline maht: 9225,36 eurot

Eesti kultuuritegelasi ja rahvakalendrit tutvustavad artiklid laiendasid ühist inforuumi

AS-i PR Põhjarannik projekti “Eesti ajaloo- ja kultuurikalender” raames ilmus Eesti suurima tiraažiga venekeelse ajalehe Severnoje Pobrežje Ekstra vahel iga kuu lisaleht, mille kaudu jagati lugejatele huvitavaid infot Eesti kultuuri kohta.

Projekti raames ilmus 2012. aasta jooksul 12 korral lisaleht, mis sisaldas Eesti tuntud kirjandusteadlase Peeter Oleski sulest ilmunud kultuurilooliste artiklite sarja. Näiteks ilmusid artiklid Narva päritolu maletajast Paul Keresest, Jõhvis elanud kohtunikust ja kirjanikust Eduard

Bornhöhest, Narva-Jõesuus oma suvised veetnud heliloojast Heino Ellerist, Jõhvist pärit Tallinna Linnateatri peanäitejuhust Elmo Nüganenist ning teistest mõjukatest inimestest, kellel on olnud side Ida-Virumaaga. Lisaks sai lugeda arvamusiilidrite artikleid päevapoliitikast ja riigikogus toimunud debattidest.

Eesti malelegendid Paul Keres (vasakul) ja Iivo Nei. Foto: Filmiarhiiv

Helilooja Heino Eller. Foto: Filmiarhiiv

Kirjanik Eduard Bornhöhe. Foto: Wikimedia Commons

Kultuurilooliste ja päevapoliitiliste artiklite kõrval ilmus lisalehes ka Eesti ajaloo- ja kultuurikalender, mis andis teavet sellesse kuusse jäävatest rahvakalendri tähtpäevadest, ajaloos toimunud tähtsündmustest ning tuntud sünnipäevalastest.

Projektijuhi Sirle Sommer-Kalda hinnangul oli positiivne, et artiklite sari tuntud Ida-Virumaa juurtega inimestest jõudis ka eesti lugejateni, sest lisaleht oli loetav ka ajalehe Põhjarannik eestikeelsel veebiküljel. “Minu arvates on põhiprobleem see, et eesti- ja venekeelsed infokanalid jagavad Eesti ühiskonnas toimuva kohta erinevat ja kohati vastuolulist infot. Põhjarannik ilmub aga nii eesti kui vene keeles ja sealne info on suures osas kattuv. See on parim

võimalus meediaruumi ühtlustamiseks,” kommenteeris ta. Meediaruumi ühtlustamine on ka lõimumispoliitika üks võtmeküsimusi.

Lisalehega jõudis peaaegu 100 000 Severnoje Pobrežje Ekstra venekeelse lugejani rohkem informatsiooni Eesti ajaloo ja kultuuri kohta. Et projekti kõlapind oleks suurem, oli lisaleht kättesaadav ka ajalehe veebiväljaandes, mida jälgib kuus ligi 50 000 inimest.

Praeguseks on projektimeeskond käsitletavate teemade ringi laiendanud. Lisalehes ilmuvad ka eestikeelse meediaruumi arvamusiilidrite kommentaarid päevapoliitilistel teemadel, reisilood ja rubriik, mis kirjeldab tuntud Ida-Virumaa inimeste edusamme eesti keele õppimisel.

Projekti andmed

Projekti elluviija: AS PR Põhjarannik
Aeg: jaanuar – detsember 2012
Rahaline maht: 9873,12 eurot
Partnerid: Etnoweb MTÜ

Erinevused tööhõives ja sissetulekutes eri rahvusest töötajate vahel on vähenenud

Eesti ja vene keelt kõnelevate elanike hinnangud oma sissetulekule ja olukorrale tööturul on erinevad. Erinevuste põhjuseid on mitmeid: nii hariduslikud, ealised kui ka geograafilised. Oluline põhjus on ka eesti keele oskus, millest tulenevad näiteks vähemad teadmised täiendkoolituste võimalustest. Tööhõivepoliitika tegevustes keskenduti lõimumiskava raames venekeelse elanikkonna eesti keele oskuse

parandamisele. Keeleoskuse arendamine oli peamiselt suunatud vähekindlustatutele ja töötutele kui kõige haavatavamale sihtrühmale. Sihtrühma vajadusi ja võimeid arvestati keeleõppe tegevuste kujundamisel ning häid tulemusi andis keeleõppe seostamine praktilise tööturu temaatikaga. Tööhõives erinevuste vähendamiseks on lisaks keeleõppele oluline ka võrdse kohtlemise edendamine ja diskrimi-

neerimise vähendamine töökeskkonnas, seda just rahvusvähemuste ja uussisserännanute sihtrühma arvestades. Projektidest, mis toetasid tööhõive erisuste vähenemist, võib esile tuua Alfa Omega Communications OÜ projekti “Võrdse kohtlemise seadusest teadlikkuse tõstmine” ja MTÜ Folkunivertet Estonia projekti “Eesti keele kursusest Ida-Virumaal ja Harjumaal”.

Teadlikkus eri rahvuste võrdse kohtlemise olulisusest on tõusnud

Alfa-Omega Communications OÜ projekt “Võrdse kohtlemise seadusest teadlikkuse tõstmine” aitas suurendada tööandjate ja kodanikeühenduste teadlikkust võrdse kohtlemise olulisusest.

Projekti eesmärk oli tõsta eelkõige tööandjate ja kodanikeühenduste, aga ka laiema avalikkuse teadlikkust inimõigustest ja võrdse kohtlemise seadusest. Samuti julgustada ettevõtteid ja vabaühendusi oma kollektiividesse ja tegevustesse kaasama rohkem kolmandate riikide kodanikke, aidates viimastel paremini Eesti ühiskonnas lõimuda.

Projekti käigus korraldati teavitustegevusi, mille eesmärk oli tõsta meedia huvi võrdse kohtlemise seaduse vastu. Meediakajastuste initsieerimisel kasutati kõneisikutena teemat hästi valdavaid arvamussliidreid ning Euroopa kolmandate riikide kodanike esindajaid, kes olid pädevad kirjutama ja rääkima võrdse kohtlemise teemadel. Kajastustega kaeti nii vene- ja eestikeelne, piirkondlik kui ka online- ja sotsiaalmeedia.

Ühiskondlikest asutustest võitis multikultuurse ettevõtte tiitli lasteaiad Rukkilill. Foto: Lasteaiad Rukkilille erakogu

Tunnis õpitu praktiseerimiseks korraldas Folkunivertetet sihtrühmale õppereisi ka Pärnusse. Foto: Birgit Püve

Lisaks loodi multikultuurse organisatsiooni tunnustussüsteem ja märk ning korraldati temaatiline konverents “Kuidas mitmekultuurilisest ettevõttest kasu lõigata?”. Noorte kaasamiseks loodi ka Facebooki lehekülg “Mitmekultuuriline Eesti!”. Ettevõtetele jõudmiseks kasutati juhtimis- ja ettevõtlusvaldkonna väljaandeid ja meediakanaleid.

Projekti raames saadeti kohalikele omavalitsustele, vabaühendustele ja ettevõtetele infokirjad, mis tutvustasid võrdse kohtlemise seadust ja selle rakendamist töökeskkonnas.

Organisatsioone kaasati konkursiga “Multikultuurne ettevõtte ja töökeskkond”. Konkursil osalejatel tuli esitleda, millist kasu toob nende arvates ettevõttele multikultuursus, sealhulgas üritused, mis toimuvad nende organisatsioonis eri kultuuride toetuseks ning töötajate omavahelise suhtluse ja õhkkonna parandamiseks. Konkursil osales kokku 14 organisatsiooni ning võitjad valiti erasektori ja ühiskondlike asutuste kategoorias. Ühiskondlikest asutustest pälvis tiitli lasteaiad Rukkilill, eraettevõtetest aga tööstuslikke mahuteid tootev Estanc OÜ. Kõiki konkursil osalejaid tunnustati Äripäeva seminaril, kus kuulutati välja ka võitjad.

Projekti juhi Viive Aasma hinnangul aitas projekt suurendada sallivust ning populariseeris kultuurilist mitmekesisust kui väärtust töökollektiivides. Aasma lisas, et projekti tulemusena teadvustavad töövõtjad võrdsete võimaluste loomise olulisust ning on avatumad teistest rahvustest töötajate värbamisele.

Projekti andmed

Projekti elluviija:
Alfa-Omega Communications OÜ
Elluviimise aeg: august 2010 – juuni 2011
Rahaline maht: 25 537 eurot
Partnerid: Äripäev

Aktiivne keeleõpe parandas tööotsingute edukust

MTÜ Folkunivertetet keeleõppeprojekt “Eesti keele kursused Ida-Virumaal ja Harjumaal” aitas praktiliste tegevuste ja tööalase eesti keele omandamise abil suurendada Euroopa kolmandate riikide kodanike võimalusi tööturul. Juba kursuste toimumise ajal leidis töökoha 20% osalenud inimestest.

Eesti keele kursused olid suunatud töötuna arvel olevatele või miinimumpalka saavatele Euroopa kolmandate riikide kodanikele ning määratlemata kodakondsusega isikutele.

Projekti raames toimusid 240-tunnised peamiselt suhtlemisoskuse ja -julguse suurendamiseks suunatud eesti keele kursused, mille jooksul tõusis osalejate keeleoskus esmalt algtasemelt tasemele A2 ning teise mooduli jooksul tasemele B1.

Keeleõppe auditoorses töös keskenduti eelkõige suulise väljendusoskuse ja rääkimisjulguse arendamisele. Käsitlevatesse teemadesse põimiti Eesti kultuuri- ja ühiskonnaelu valdkondi, et siduda õppetööd igapäevaeluga. Selleks suunati osalejad iseseisva töö raames kasu-

tama ka eestikeelset meediat. Igale osalejale telliti eestikeelne päevaleht Postimees, mida kasutati õppetöös aruteluteemade ja sõnavara omandamise allikana. Tunnis õpitu praktiseerimiseks reaalsetes suhtlussituatsioonides korraldas Folkunivertetet sihtrühmale õppereisi Tartusse ja Pärnusse. Koolitusel osalejad sooritasid ekskursioonide ajal mitmesuguseid eesti keele kasutamist nõudvaid ülesandeid, näiteks registreerusid raamatupoe kliendiks, kogusid infot kultuuriürituste, huviväärtuste ja ajaveetmisvõimaluste kohta ning otsisid juhiste abil erinevaid objekte.

Keelekursuste projektijuhi ja Folkunivertsiteti koolitusspetsialisti Hille Kruusi sõnul valiti kursuste raames käsitletavad teemad just selliselt, et need vastaksid osalejate vajadustele ja oleksid igapäevaselt rakendatavad. “Suure osa kursustest moodustasid teemad, mis aitasid kaasa töökoha leidmisele ja säilitamisele,” rääkis Kruus. Lisaks lülitati õppetöösse praktilisi tegevusi, mis pakkusid osalejatele oskusi tööpakkuja poole pöördumiseks ning suhtluse arendamiseks. Kursuste raames peeti ka tööalaseid praktilisi seminare, mille tulemusena õppisid osalejad kasutama CV Keskuse kodulehte: postitasid sinna oma eestikeelse CV, õppisid kirjutama kaaskirja, otsisid sobivaid töökuulutusi ning proovisid konkreetsetele töökohtadele kandideerida.

Projekti eriliseks õnnestumiseks peab Kruus kursustel osalenute positiivset suhtumist eesti keele õppimisse ning aktiivset tundides osalemist. “Samuti ei osanud me tööalaseid semina-

re planeerides oodata, et vajadus nende järele sedavõrd suureks osutub ja et nende kasutegurit nii kõrgelt hinnatakse,” lisas ta. Probleemiks kujunes vaid see, et kui kursusel osalejal õnnestus projektiperioodil endale töö leida, ei olnud tal pahatihti motivatsiooni kursusel osalemist jätkata. Kruusi sõnul ongi keele õppimisel kahte liiki takistusi: ühed on seotud inimeste majanduslike võimalustega, teised aga tahtmise, huvi ja motivatsiooniga. “Abiks saab olla vaid neile, kes seda soovivad ja tahavad,” tões ta.

Projekti tulemusena paranesid koolitustel osalejate oskused eesti keeles suhtlemisel, info hankimisel ja tööotsingutel. Samuti õppisid osalejad tundma Eesti meediakanaleid ja neid info saamiseks kasutama. Kursuste toimumise ajal leidsid paljud osalejad endale uue töökoha ning said seega omandatust otsest praktikast abi.

Projekti andmed

Elluviija: MTÜ Folkunivertsitetet Estonia
Aeg: september–detsember 2010 ja jaanuar – aprill 2011
Rahaline maht: 14 455,27 eurot

Kommentaari

Keelekursustel osalenud Ljubov Amelchenko: parem keeleoskus tõstis ka enesehinnangut

“Tänu Folkunivertsiteteti keelekursustele olen oma eesti keele oskust vähemalt 80 protsendi ulatuses tõstnud. Esimesel aastal oli meil fantastiline õpetaja ning tänu sellele kasvas märgatavalt ka huvi keele õppimise vastu. Tol aastal tegin eesti keele testi tasemele A2. Teisel aastal viisin oma keele juba B1 tasemele. Tänu paremale keeleoskusele tõusis ka minu enesehinnang ja kuigi ma töötan venekeelses kollektiivis, saan oma töökaaslaseni üld eesti keelega aidata.”

Projekti tulemusel paranesid koolitustel osalejate oskused eesti keeles suhtlemisel, info hankimisel ja tööotsimisel. Foto: Birgit Püve

Valdkonna arendustegevused

Lõimumiskava kuue visiooniesmärgi täitmist aitavad tagada ja toetada valdkonna arendustegevused. Siia kuuluvad nii lõimumiskava juhtimise, seire, hindamise, asutuste tegevusvõime tõstmise kui ka rahvusvahelise koostööga seotud tegevused. Andmete ja tagasiside kogumine seniste tegevuste mõju kohta on oluline ka uute tegevuste algatamiseks ning

käimasolevate tegevuste rakendamise tõhusamiseks, et vastata veelgi paremini sihtrühma vajadustele. Lisaks Eestis juba elavatele rahvusvähemustele ja teiste riikide kodakondsusega inimestele kasvab Eestis uussisserännanute arv jätkuvalt ning arvestada tuleb uute keelte ja kultuuride lisandumisega meie igapäevaellu ja ühiskonda.

Arendustegevustesse andsid märkimisväärse panuse Praxise ja Balti Uuringute Instituudi korraldatud uuringuprojekt “EKRK-de lõimumisteemalised arutelud” ning MTÜ Mindpark projekt “Uusimmigrantõpilaste õpiedukus ja haridusvõimalused”.

Lõimumisarutelud andsid Euroopa kolmandate riikide kodanikele võimaluse osaleda tulevikuotsustes

Praxise ja Balti Uuringute Instituudi projektiga “Üle-eestilised EKRK-de lõimumisteemalised arutelud” kaasati Euroopa kolmandate riikide kodanikke Eesti uue lõimumisvaldkonna poliitika kujundamisse.

Projekti eesmärk oli tõsta Euroopa kolmandate riikide kodanike teadlikkust lõimumisvaldkonna arengutest ning planeeritavatest tegevustest, samuti saada sihtrühmalt otsest sisendit meetmete kujundamisse ja planeerimisse. Sihtrühma innustati osalema diskussiooniklubides, rääkima oma ühiskondlikest vaadetest ning tegema ettepanekuid uue lõimumiskava koostamiseks. Kokku peeti neli venekeelset ja kaks ingliskeelset diskussiooniklubi Eesti eri piirkondades. Avatuma õhkkonna loomiseks võttis projekti meeskond kasutusele väljendi “diskussiooniklubi” (vene k Дискussionный клуб “Общее будущее”), mis väljendaks ennekõike kokkutulemise ja koos arutlemise rõõmu. Inglisekeelsed arutelud samal eesmärgil kandsid pealkirja Open Forum “Shared Future”. Diskussioonid toimusid laudkondades ja igal grupil oli arutelujuht.

Meedia kaasamine aitas tuua aruteluteemad ka laiemal avalikkuseni. Lisaks reklaami- ja meediateggevusele täiendati projekti raames ka

Enowebi lehekülge, kus kolmes keeles alaleheküljele sisestati jooksvalt uudiseid, praktilist infot ja materjale arutelude kohta, ürituste fotosid, pressiteid. Projekti ajal sai lehekülge kokku 1000 unikaalset külastajat. Tänu projekti tulemuste ja põhisoõnumite aktiivsele meedia- kajastusele nii eesti-, vene- kui ka ingliskeelses kohalikus meedias (raadio, televisioon, veebiportaali, üle-eestilised ja kohalikud ajalehed) sai avalikkus teadlikumaks Eestis elavate Euroopa kolmandate riikide kodanike vaadetest lõimumisele, tänastest probleemidest, muudatuste vajadusest ning lõimumisvaldkonnast üldiselt.

Projektijuhi Maiu Uusi hinnangul võib ettevõtmist õnnestunuks pidada eelkõige seetõttu, et diskussiooniklubides osalenud inimesed tundsid, et nende arvamusega arvestatakse. “Usun, et täitsime oma eesmärgi anda Euroopa kolmandate riikide kodanikele positiivne kogemus poliitikas osalemisest ja innustada neid kaasa mõtlema, arutlema, lahendusi otsima. Loodetavasti aitab see kogemus vähendada tõrjutuse tunnet, seda enam, mida rohkem osalejad oma kogemust lähedastega jagavad,” märkis Uus.

Projekti tulemusena koondati sisukad ettepanekud probleemide lahendamiseks seitsmes ühiskondlikult olulises valdkonnas. “Need ettepanekud on abiks uue riikliku strateegia “Lõimumus Eesti 2020” rakenduskavade koostamisel. Meie usume, et mida rohkem inimeste endi ettepanekuid kuulda võetakse ja ellu viima asutakse, seda jõudsamalt suudame lõimumisvaldkonna probleeme lahendada,” kommenteeris Uus.

Projekti laiemat mõju võib näha Euroopa kolmandate riikide kodanike suuremas osaluses poliitikakujundamises. Sihtgruppi julgustati oma arvamust avaldama ja arutlema ja ettepanekuid koostama. Osalejate, laudkonna arutelujuhtide ja kodanike tagasisidest selgus, et sellistesse diskussioonidesse ja nende kaudu poliitikakujundamisse kaasamine on sihtgrupile väga oluline. Oldi tänulikud, saadi uut informatsiooni ning tutvuti ka seni lõimumiskava raames tehtuga. ◆

Carlos Romero Moreno. Foto: Birgit Püve

Kommentaar

Lõimumisarutelul osalenud Carlos Romero Moreno: diskussioonides sain avaldada arvamust

“Osaesin selles projektis, sest tahtsin jagada oma vaateid lõimumisest ja pakkuda alternatiive. Minu arvates peaks lõimumine hõlmama valdkondi alates multikultuurse hariduse pakumisest kuni meediani, mitte tegelema vaid üksiku grupi inimestega. Nn nähtamatu grupi ehk Euroopa kolmandate riikide kodanike kaasamine otsustamisprotsessi on ühiskonnale

väga vajalik. Tegime foorumil väga olulisi ettepanekuid poliitikakujundamiseks ning see, kas need ka realselt käiku lähevad, sõltub nüüd kõrgematest instantsidest. Kindlasti tahaksin rõhutada aga mõtet, mis diskussiooniklubis kõlama jäi: lõimumine on kahesuunaline protsess, mis eeldab senisest enam sidemeid sisseerännanute, mittekodanike ja Eesti kodanike vahel, kasvõi läbi ühiste kultuuriürituste või muude taoliste projektide.”

Projekti andmed

Projekti elluviija:
SA Poliitikauringute Keskus Praxis,
Balti Uuringute Instituut
Elluviimise aeg:
november 2012 – september 2013
Rahaline maht: 53 477,50 eurot

Uuring kaardistas uusimmigrantidest õpilaste olukorda Eestis

MindPark OÜ projekti “Uusimmigrantõpilaste akadeemiline ja sotsiaalne toimetulek Eesti üldhariduskoolis” raames tehtud uuring andis ülevaate hiljuti Eestisse elama asunud õpilaste hariduslikust ja sotsiaalsest toimetulekust ning selle parandamise võimalustest.

Uusimmigrantõpilaste õpiedukuse ja haridusvõimaluste uuringu eesmärk oli kaardistada Eesti üldhariduskoolides õppivate uusimmigrantidest õpilaste akadeemiline ja sotsiaalne toimetulek, selleks loodud ja vajalikud tingimused ning uuringu tulemustele tuginedes teha ettepanekuid õppekorralduse tõhustamiseks.

Uuringuga selgitati, milliseid koolikorralduslikke meetmeid rakendatakse uusimmigrantõpilaste toetamisel üldhariduskoolides ja kas nende edasijõudmine on eakohane. Uuringus analüüsiti uusimmigrantidest õpilaste õppekorraldust, õpitulemusi, sotsiaalset toimetulekut, samuti õpilaste vanemate ning õpetajate hoiakuid ja hinnanguid õpilaste edasijõudmise, edukuse või ebaedu ning nende põhjuseid.

Uuringu sihtgruppideks olid Eesti üldhariduskoolides õppivad uusimmigrantõpilased kogu üldhariduskooli ulatuses (1. kuni 12. klassini). Uusimmigrantidena käsitleti uuringus viimase kolme aasta jooksul välisriikidest saabunud

isikuid. Uuringusse olid kaasatud ka uusimmigrantõpilaste õpetajad, lapsevanemad ja klassikaaslased, et võrrelda osapoolte arvamusi ja hinnanguid õpilaste toimetulekule ja tugi-süsteemide toimivusele.

Uuringus käsitletavat teemat muutuvad iga aastaga aina olulisemaks, kuna üldist rände kasvu jälgides võib eeldada ka uusimmigrantõpilaste arvu jätkuvat kasvu ning seoses sellega suurenevat vajadust luua neile hariduse omandamiseks vajalik keskkond.

Projektijuhi Liis Kasemetsa hinnangul suhtuvad uusimmigrantõpilased Eesti haridussüsteemi soosivalt. “Teistest riikidest tulnud õpilaste vabas vormis põhjendustes, miks neile Eestis meeldib, mainiti positiivsena ühtviisi sagedasti kooli ja haridusvõimalustega seotud põhjuseid, sõpru ja sotsiaalseid suhteid ning üldise keskkonnaga seotud põhjuseid. Kultuuri- ja keelekeskkonnaga seotud põhjendusi toodi kõige vähem, mis on ka ootuspärane, sest üldjuhul on viibimine võõras keele- ja kultuurikeskkonnas pingutav kogemus,” kommenteeris Kasemets.

Uuringu tulemusena sõnastati konkreetsed ettepanekud uusimmigrantidest õpilaste haridusliku ja sotsiaalse toimetuleku toetamiseks. Oluliste arenguvajadustena toodi välja koostöö edendamist ja teabe vahetamist lapsevanematega, õpetajate omavahelise koostöö ja õppemetoodiliste pädevuste arendamist ning õppekeele omandamiseks täiendavate võimaluste pakkumist. Koolipoolne kontaktloomise ja regulaarse suhtluse roll on uuringu korraldajate hinnangul uusimmigrantist õpilase sujuva kohanemise esmane tingimus.

Projekti andmed

Projekti elluviija: MindPark OÜ
Elluviimise aeg:
jaanuar 2012 – september 2013
Rahaline maht: 95 867,47 eurot

Projekti eesmärk oli üldhariduskoolides õppivate uusimmigrantidest õpilaste akadeemiline ja sotsiaalne toimetulek. Foto: Birgit Püve

Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi rahastatud projektide osalejate tagasiside kokkuvõte

EIF-i rakendamise raames ellu viidud projektides osalenute seas tehti 2012. aastal ja 2013. aasta jaanuarini tagasisideküsitlus. Küsitlusega koguti infot osalejate sotsiaaldemograafiliste näitajate, projektis osalemise motiivide, teavetajaduse ja meediatarbimise kohta. Küsitlusi tegid projekte elluviinud organisatsioonid. Kokku vastas anonüümsele küsitlusele 2054 inimest.

Projektides osalejate profil

Projektides osalejate seas oli kõige enam 15–29 aasta vanuseid inimesi (41%), sellele järgnesid vanusegrupid 30–44 aastat (25%) ja 45–59 aastat (20%) ja üle 60-aastaseid osalejaid oli 14%. Üle poole projektides osalejaid oli pärit Tallinnast ja Harjumaa (54%), teine suurem piirkond oli Ida-Virumaa (43%), muu Eesti osatähtsus oli väiksem.

Vastanutest ligi kolmandik olid kas Eesti (30%) või mõne Euroopa Liidu liikmesriigi (5%) kodanikud, seega kuulus 35% programmi tegevuste sidusgruppi. Vastavalt 28% ning 29% olid Vene Föderatsiooni kodanikud ja määratlemata kodakondsusega isikud. 8% osalenutest olid Euroopa kolmandate riikide kodanikud.

Ligikaudu pooled vastanutest hindasid oma eesti keele oskust väheseks, 23% heaks ja vaid 9% väga heaks. 8% vastanutest märkis, et eesti keel on nende emakeel. Ülejäänud 10% hindasid, et nad ei valda eesti keelt.

Projektis osalemise motiivid

45% vastanutest märkis, et peamiseks motiiviks lõimumisprojektis osaleda oli uudishimu ja soov proovida midagi uut ja põnevat. 37% osales projektides soovist aidata kaasa lõimumisele Eesti ühiskonnas. Sarnastes projektides oli varasemalt osalenud ja positiivse kogemuse saanud kuuendik vastanutest ning varasem hea kogemus motiveeris neid ka uutest projektidest osa võtma.

Teave lõimumisprojektidest levis vastanute sõnul väga erinevate kanalite kaudu. Peamiste infoallikadena märgiti kooli, sõprusringkonda, mitmeid internetilehekülgi ning vabaühendusi. Vähemal määral toodi välja plakateid, ajalehti ning raadiot.

Olulised kokkupuutepunktid eri rahvustest inimeste vahel

Tagasisideküsimustik kaardistas ka lõimumisel olulisimad kokkupuutepunktid eri rahvustest inimeste vahel. Küsimusele, kus kohtutakse kõige sagedamini eestlastega või teisest rahvusest inimestega, tõi kaks kolmandikku esile peamiselt avalikke kohti, nagu tänavad või kauplused. Samas tuleb silmas pidada, et neis kohtades võib jääda kontakt anonüümseks ja reaalselt vestlust ei pruugi toimuda. Teisena mainiti töökohta, mis on oluline igapäevase otsese suhtluse kontekstis ja ka kontaktkõrgustiku arendamisel. Vastanute jaoks olid kodu ümbrus, vaba aja veetmine, perekond või internetielmainitustest vähem tähtsad kokkupuutepunktid teistest rahvustest inimestega.

Projektis osalejate meediatarbimine

Meediatarbimise ja infovälja kaardistamiseks esitati tagasisideankeedis küsimusi nii tele- ja raadiokanalite, ajalehtede kui ka internetilehekülgede jälgitavuse kohta. Vastanute jaoks oli meedia puhul väga oluline info kättesaadavuse suurendamine igapäevaelu teemade kohta. Lisaks oli huvi kõrge ka haridusvaldkonna teemade, vaba aja veetmise võimaluste info ning kultuuri- ja turismiinfo kohta. Toodi välja veel sporti, tehnoloogiat, seadusandlust, aga ka hariduse omandamist ja mitmesuguseid analüüse-uuringuid. Vähemat huvi tunti poliitika vastu.

Kõige populaarsem meediakanal oli Pervõi Baltiiski Kanal, seda eelkõige Harjumaa ja Ida-Virumaal. Muudes Eesti piirkondades olid vaadatuimad ETV, Kanal2 ja ETV2. Muude kanalite puhul mainiti Venemaa telekanaleid, TV3+, Orsenti, nimetati ka interneti.

Raadiokanalitest oli vastanute seas eelistatuim Raadio 4, mida tõi eelistustena välja 59% ehk üle poole vastanutest. Populaarsuselt teiseks kanaliks osutus Skyplus, mida märkis 34% vastanutest.

Tagasisideküsitlusest nähtub, et populaarseim ajaleht sihtrühmas seas on venekeelne Postimees, mida loeb 64% vastanutest. Loetavuselt teisel kohal oli MK Estonija, mille märkimise arv oli küll vaid umbes pool Postimehe omast.

Ida-Virumaal oli Postimehega võrreldav loetavus ajalehel Severnoe Poberezje ehk Põhjarannik, mujal Eestis oli selle loetavus aga vähenenud. Eestikeelsetest lehtedest oli kõige populaarsem samuti Postimees, kuid seda märgiti ligi kolm korda vähem kui venekeelset sõsarlehte. 17% vastanutest lisas ankeedis toodud valikvastustele enda jaoks olulise ajalehe nime. Vabavastusena märgiti Lääne Elu, Pealinna lehte, samuti Narva linnalehte jt.

Projektide mõju ja lõimumist soodustavad tegurid

Ligi kahe kolmandiku vastanute kinnitusele mõjutas projekt nende lõimumist Eesti ühiskonnas positiivselt. 11% vastanutest arvas, et projekti mõju puudus, ja 20% ei osanud mõju kogemuse põhjal hinnata. Mõju hinnati sarnaselt olenemata kodakondsusest. Nii Euroopa kolmandate riikide kodanikud, määratlemata kodakondsusega isikud kui ka Eesti kodakondsusega osalejad hindasid mõju eelkõige positiivseks, viiendik ei osanud seda hinnata ja

kõige vähem vastanuist arvas, et mõju puudus. Ankeedi lõpetas avatud küsimus lõimumist soodustavate tegurite kohta. Ligikaudu kolmandik leidis, et lõimumist soodustavad konkreetsed tegevused, nagu ühised üritused, väljasõidud ja keelekursused. Ülejäänud kahe kolmandiku jaoks oli tähtsam just hoiakute kujundamine: tolerantsus, sõbralikkus, austus ning avatus teistest rahvustest inimeste vastu.

Harli Uljas
BDA Consulting OÜ vanemkonsultant

EIF 2007-2013 – towards better
integration in Estonia

Dear reader,

This collection consists of the best examples of projects carried out in Estonia, funded by the European Fund for the Integration of Third-Country Nationals. Integration is a topic that concerns hundreds of thousands of people in Estonia and leaves no-one indifferent neither here nor in the rest of the world. The importance of understanding integration as a multi-directional process is gaining ground increasingly. In a successful country, anyone can realise themselves as they wish, and participate in the political, economic, and cultural life of society. In Estonia, opportunities have been provided for practicing different languages to develop national cultures, and participating in the linguistic and cultural sphere of Estonia. All of this is also supported by the European Fund for the Integration of Third-Country Nationals. Integration is much more than just knowledge of the official language and possession of citizenship, although both are very important. A person has to have the opportunity to express their free will in belonging to society in which they live in. This creates common identity with colleagues, in the living area, or the ethnic group, but also within society in general. Social cohesion does not form as a result of taking a language test or acquiring citizenship – these only serve as prerequisites for its emergence. The Council of the European Union established the European Fund for the Integration of Third-Country Nationals in 2007 with the objective to help Member States enhance in-

tegration processes, implement and evaluate strategies, policies, and the related measures in this field. For Estonia, the establishment of the fund meant an opportunity to additionally support the activities and objectives envisaged under the strategic action plan "Estonian Integration Strategy 2008–2013" that was adopted by the Government of the Republic in 2008. The resources of the fund were used to support achieving objectives of the action plan in all its subfields, carry out studies, and lay the foundation for the development plan "Integrating Estonia 2020" to be designed as more knowledge-based.

The European Fund for the Integration of Third-Country Nationals was an extensive financial instrument that was aimed at strengthening integration policy on state and local level, with emphasis also on the citizens' associations. Via the fund, support was provided for learning and teaching Estonian, obtaining Estonian citizenship by providing training for the Examination on the Constitution and Citizenship Act of the Republic of Estonia, the emergence of social networks via cooperation activities, youth-oriented programmes, and different media projects. We are glad to say that by today, 96% of the planned financial means allocated to Estonia by the European Commission have been distributed and during the six-year period, from 2008 to 2013, 74 application rounds have taken place with more than 390 projects being funded. The fund has

supported projects in the sum total of 8.9 million Euros that makes up almost one fourth of the volume of the current integration strategy's implementation plan.

The results of integration can be assessed in several ways: based on language skills, based on nationality, and based on citizenship. This collection entails several ideas and possibilities on how integration can help to support the development of society, contribute to the well-being of people and to the development of better mutual understanding amongst members of society. For that, we need our own will and efficient cooperation between relevant agencies.

I want to thank all the implementers of the fund and cooperation partners: The Integration and Migration Foundation Our People, non-profit associations, foundations, local government organisations and scientific research establishments that contributed to the successful implementation of the ideas and projects planned with the support of the European Fund for the Integration of Third-Country Nationals in Estonia and thus created additional value and brought about positive developments in the society.

Anne-Ly Reimaa
Undersecretary of Cultural Diversity, Estonian Ministry of Culture

Summary on the implementation of the European Fund for the Integration of Third-Country Nationals

The European Fund for the Integration of Third-Country Nationals (EIF) was one of the four financial instruments under the European Union's General programme "Solidarity and Management of Migration Flows". The aim of the General programme was to promote equal distribution of obligations between the Member States in relation to integrated administration of the external borders and implementation of common asylum and immigration policy. Performance of the objectives of the General programme was also contributed to via the External Borders Fund, the European Return Fund, and the European Refugee Fund. All European Union countries, except Denmark, participated in the programme.

The aim of the activities carried out during the EIF implementation period in 2007–2013 was to help the Member States to integrate the recently arrived third-country nationals into their society. The Member States' capability to develop, implement, and assess the policies, measures, and strategies regarding third-country nationals was aimed to be increased by the fund; the distribution of information and the best practices was supported as well as cooperation between the Member States.

The volume of different programmes of the fund in Estonia for the years 2007–2013 was MEUR 7.9. In the implementation of the programme, Estonia focused on European third-country nationals and people with unspecified citizenship who wished to stay in Estonia permanently and acquire Estonian citizenship.

The activities needed for the integration of third-country nationals differ between the Member States. It depends on the history of immigration in the specific country, the share of third-country nationals in the total population, the current immigration flows, the economic and social situation and conditions, availability of structures and services that support integration, and the institutional structure. Several Member States, like France, Austria, Netherlands, and Spain could follow

Four priorities were followed when implementing the programmes:

- 1) implementation of the Common Basic Principles for immigrant integration policy in the European Union;
- 2) development of relevant indicators and evaluation methods for measuring progress and the adjustment of strategies and measures;
- 3) development and harmonisation of political capacity, and the increasing of competence in intercultural issues on different levels of government of the Member States;
- 4) exchange of the experiences, good practices, and information on the field of integration between the Member States.

their previous experiences that also included other extensive financing programmes when planning the fund programmes, but Estonia had no such practice.

Regardless of the peculiarities of each country, the Member States shared most of the priorities. The first important recurrent principle was the so-called two-way approach, according to which both the newcomers and the receiving society should participate in the integration process, including the increasing of tolerance and the awareness of the immigrants, fighting discrimination against them, and promoting an intercultural dialogue. The other important necessity was to provide citizen training to third-country nationals, as well as information on the history, institutions, general norms, and values of the receiving country. The third important aspect was adjusting public and private sector services to a multicultural society, but also increasing the capacities of the organisations that communicate with third-country nationals. The need to improve language skills was also considered a priority.

In the course of implementing EIF, very different projects have been funded in Estonia, starting with development of training and support services for third-country nationals and ending with youth events and initiatives with the aim of developing cultural diversity and tolerance. When smaller projects have been used to support, for instance, own initiatives of communities, the larger-scale projects include media projects, thorough preparation courses for citizenship examinations, etc. Support has been given mainly through calls for proposals, and, in the first implementation years, also via procurements and implementation via the Integration and Migration Foundation.

To implement the fund, the Member States had to establish national administration and control systems. In Estonia, the following agencies were involved in the administration of the programme: the Ministry of Culture as the responsible agency, the Integration and Migration Foundation Our People (MISA) as the authorised agency, the Ministry of Culture as the audit body, and the Ministry of Finance as the certification body.

The MISA units have also simultaneously paid attention to the field-specific topics arising from the integration strategy: educational and cultural integration, social and economic integration, and legal and political integration. Currently, three units are implementing the EIF at the MISA: Multicultural Education Unit, Civil Education and Migration Unit, and the Administrative Unit. Implementation of the EIF programmes has given the MISA an opportunity to participate in supporting highly important social processes, as a result of which a significantly larger number of third-country nationals speak Estonian, participate in Estonia's social life more actively, and express their opinions in the media than they did in the fund's first years.

Kristiina Esop
Programme manager of the European Fund for the Integration of Third Country Nationals

The command of Estonian language among people whose native language is not Estonian has improved on all levels.

Estonian as the official language is important to all people living in Estonia, in obtaining education, making career choices, becoming a full member of the society, and integrating into it. Knowledge of Estonian has a positive impact on participating in non-governmental organisations, being politically active, trusting the State, and coping in the socio-economic sense. Although the knowledge of Estonian

language among the population that speaks Estonian as a foreign language is constantly increasing, there are nevertheless people and new immigrants in Estonia who need support in improving their language skills. Language learning activities that complement the studies help young people to remember what they have learned. Language proficiency helps to create interest in communication and coop-

eration between Estonian people of different nationalities.

Improvement of Estonian language skills and the diversification of language learning possibilities have been helped under the EIF by the OÜ Juku Lab project “Development of web-based proficiency tests of Estonian language” and the project “Let’s Speak Estonian” by MTÜ Veeda Vaheaeg Võrumaal (NGO Spend Your Holiday in Võru County).

Web-based Estonian tests support the ones preparing for the language examination

A testing environment TESTEST that made it easier to test knowledge of Estonian language and helped to better prepare for the language examination, made a huge leap in its development under the OÜ Juku Lab project “Development of web-based proficiency tests of Estonian language”.

The aim of the project was to broaden the possibilities of the testing environment TESTEST (web. meis.ee/testest) and complement the test base of the screening and diagnostic tests. Screening tests enable to quickly determine the level of language proficiency. Diagnostic tests enable to assess the strong and weak points in the learner’s language skills and the tests also enabled to find out whether the language skills have been obtained at the required level. Under the project, two new screening tests and two sets of diagnostic tests were compiled for the levels A2, B1, B2, and C1. The learners of Estonian themselves were also actively involved in the development of the testing environment, participating in trying out the tests, and the latter were corrected based on their feedback. The user-friendliness of the environment was analysed by a study that involved focus groups consisting of upper secondary school students and teachers who made their suggestions on developing

There are more and more computer-based opportunities for learning Estonian. Photo: Birgit Püve

the environment. As an outcome of the user feedback, information material introducing the testing environment was added to the tests, available in Estonian, English, Russian, Turkish, and Ukrainian.

As a result of the development works, the TESTEST testing environment was made more user-friendly, and numerous exercises, test types, and information on the levels of language proficiency and the matters regarding the Estonian language proficiency examination were added. The environment was made more comprehensible and easy to use in five languages, which enabled to bring people with more different mother tongues into studying Estonian. The testing environment was meant for all peo-

ple who speak Estonian as a foreign language and wish to assess their proficiency in Estonian to participate in language courses or take an Estonian examination in the National Examination and Qualification Centre to select a level that suits their abilities. The environment also helps to prepare for the language examination by enabling to see the sample exercises of the Examination Centre’s proficiency tests.

According to the project manager Svetlana Kozlovskaja, the improved testing environment makes language proficiency testing accessible and convenient: you can test your language skills on the Internet and completely free of charge. It is very important to note that the number of language tests available was significantly increased during the project. Now the tests also include a wider range of topics and help in getting to know the culture and linguistic forms of Estonia. Since using the environment was made more convenient under the project, filling in the tests is now easier also for people with little computer skills and the elderly.

Project information

Project implementer: OÜ Juku Lab
Implementation period: November 2010 – May 2011

Monetary volume: EUR 31,940.54

Residents of Narva visiting Võru County; from left, Dimitri Lazarev, Feodor Bezrukov, Tatjana Turhina, Anastassia Lipina, Anastassia Bolšakova, Anna Korotkova and Elizaveta Fomitšova. Photo: private collection

Young people studied the local traditions and Estonian language in Estonian families

The project “Let’s Speak Estonian” organised by MTÜ Veeda Vaheaeg Võrumaal provided a hundred young people who speak Estonian as a foreign language an opportunity to spend their school holidays in an Estonian family to practice Estonian together and get to know Estonian culture and traditions.

The aim of the project was to promote the educational and cultural integration of students who are mainly living in Narva, and to improve their proficiency in Estonian. It was also aimed at creating possibilities for the young people to establish stronger contacts with Estonians of the same age.

Family study programme was attended by 100 young people who speak Estonian as a foreign language and they were hosted by 15 Estonian-speaking families in Sõmerpalu, Järvere, Võru, and Tartu. In the course of informal study, they took part in the Estonian Christmas and Midsummer Day traditions, competitions, and joint trips. These activities enabled to practice Estonian in a natural environment, through mutual communication. The developments in the language skills of the students were assessed at the end of the project. The students also

filled in language files to remember what they had learned.

According to the project manager Pille Kulberg, the project was also of interest to the wider public and several articles were published on family learning in newspapers. Kulberg said that the more extensive attention to informal language learning and the opportunities to spend a school holiday in an Estonian family brought a lot of positive feedback on the project, and many new participants. Most of the students found that this form of learning is more effective than any course. “Almost all children wanted to participate in a family learning camp again and many parents called us right after the end of the camp to book a place in the next camp,” Kulberg said.

The participants gained knowledge of Estonian culture and society and made contacts with Estonian peers. In addition, the parents of the children who participated in family learning received information on the everyday life and traditions of Estonian families, creating a base for mutual understanding and better relationships between different nationalities. The Estonian families also had a good opportunity to meet families from other cultures.

Project information

Project implementer: MTÜ Veeda Vaheaeg Võrumaal

Time: December 2012 – September 2013

Monetary volume: EUR 48,500

Partners: Narva Humanitarian Gymnasium, Sõmerpalu Basic School

Comment

12-year-old Anastassia Sazonova who participated in family learning: it was fun to play and learn Estonian together

When I heard about family learning I thought about participating because I thought it might be interesting. I ended up in a family in Sõmerpalu and I liked it a lot. The most fun part was playing with the children of our family and other children in the camp, and that everyone was friendly to each other. I learned a lot of Estonian words and gained new Estonian friends. When I told my friends in Narva about this camp afterwards, they also decided to take part next year.

Contacts and communication between people with different native languages has increased, and differences in the participation of Estonian and other residents in citizens' associations and the public sphere have decreased

Development of contacts and communication between residents with different native languages has been one of the important priorities in the field of integration. In the recent years, the number of Estonian residents who have friends or close acquaintances from other nationalities has increased, and the number of co-workers or fellow students of other nationalities has continuously increased. Common

interests and activities help to get to know one another better and create good ground for trust. Together with an increasing number of contacts, awareness, activeness, and participation in citizens' associations and organisations are also increasing. Both language skills and the number of contacts with people of other nationalities are positively related with participation in organisations: more active people

are characterised by better language skills and more contacts with representatives of other cultural groups.

Increase in the number of contacts and activity under implementation of the EIF has been contributed to, for instance, by the Narva Pähklimäe Gymnasium project "Children of Narva see Estonia" and the project "We speak football!" by the Estonian Football Association.

Children from Narva got to know Estonian history

The project "Children of Narva see Estonia" introduced the history and culture of Estonia to young people from Narva and helped to establish contacts with Estonian-speaking schools from different places in Estonia. The project broadened the horizons for the young people, increased their interest in what is going on in Estonia and their wish to be active in the society.

The aim of the Narva Pähklimäe Gymnasium project "Children of Narva see Estonia" was to introduce pupils the history and culture of

Estonia and establish contacts with Estonian-speaking pupils from other towns in Estonia. Under the project, school trips to many places in Estonia were organised: the children visited Tartu, Otepää, Viljandi, Pärnu, Tallinn, Rakvere, and other places. They got to know the history of Estonia, important places, and attractions, visited museums and cultural establishments. Youngsters gained knowledge of the important events in Estonian history and their impacts on shaping today's society.

During each school trip, the children visited a school with Estonian language of instruction. For instance, they visited Elva Gymnasium, the Estonian section of Aseri Upper Secondary School, and Tõrva Gymnasium. Thematic quizzes were organised in schools, sample Estonian classes held, musical performances organised, and presentations made on the topics related to Estonian statehood.

To remember what they had learned, the pupils performed tasks that broad-

Students from Narva's Pähklimäe Upper Secondary School sightseeing in Estonia. Photo: Narva Pähklimäe Upper Secondary School

Project information

Project implementer: Narva Pähklimäe Gymnasium

Implementation period: December 2009 – April 2010

Monetary volume: EUR 6,391.16

Comment

Teacher Olga Vallimets who participated in the trips: the excursions helped to introduce Estonia and its culture

Getting to know the places and culture of our beautiful Estonia is important to all children, but especially for the Russian children in terms of integration. This project enabled us to enjoy many beautiful attractions and the pupils later had to write an essay on what they had seen. Their works revealed that the young people from Narva can value Estonia and its treasures very highly and would travel around here much more if they had the chance.

ened the mind, for instance, keeping a trip journal, acting as a tour guide, performing to the peers, etc. It enabled everyone to actively participate in organising the trip and test their knowledge.

Conversation sessions for pupils were held during the trips, touching upon the integration problems of the people who speak Estonian as a foreign language and discussing the issues concerning the taking of the exam on the Constitution and Citizenship Act of the Republic of Estonia.

According to the project manager Margarita Kurrik, the young people who participated in

the project were later more active, open, tolerant, and successful in their studies. "At the end of the project, pupils wrote essays and made presentations as well as opened a photographic exhibition to introduce different places and attractions of Estonia to their fellow pupils and parents. All of this gave the young people more courage to perform and willingness to actively participate in the social life," the project manager commented. Kurrik said that the project has strengthened the contacts between young people who speak different languages and Narva pupils who participated in the project are now more interested in

the matters of Estonia. Contacts and communication between the young people who speak Estonian and those with another native language and a cultural background, in turn, increase tolerance, equal opportunities, and cultural awareness.

According to Kurrik, the wider impact of these trips is raising active young people, so that the people who do not speak Estonian as their native language would take interest in what is going on in Estonia and would not have barriers when speaking to people whose native language is different.

Aivar Pohlak, President of the Estonian Football Association, with Viktor Vassiljev, 2011 Footballer of the Year. Photo: Lembit Peegel

Football creates possibilities for joint activity and communication

The project "We Speak Football" by Estonian Football Association popularised football and through that, increased the opportunities of Russian-speaking young people from Ida-Viru County to actively participate in Estonian sport life and communicate with other football enthusiasts across Estonia..

The aim of the project was to strengthen the contacts and everyday communication between people with different native languages among the Russian-speaking community of Ida-Viru County by popularising football. Football is a sport that includes numerous contacts with different teams and clubs, as well as Estonian Football Association and oth-

er associations. Common interest in football and its improvement increases the inclusion of Russian-speaking community into the development of Estonian sports scene and the activities of non-governmental organisations. As a result of this project, more players, coaches, and referees with Russian background were brought to the game and the awareness of

Football is frequently a common endeavor connecting different ethnic groups.
Photo: Estonian Football Association

ees can work at games all over Estonia and thus continue their professional development and increase their network of personal contacts. Coaches help to improve the level of footballers in Ida-Viru County, creating more chances to participate in tournaments and competitions.

On a wider scale, the project increased mutual understanding and social activeness among people of different national backgrounds.

Communication and participation in joint activities helped to extend the contact networks of the participants and contributed to making the society more cohesive.

Siim Juks finds that the next challenge could be including local players to Estonian national football team, which requires the players to acquire Estonian citizenship. They could be encouraged by the fact that the Estonian national team already includes several footballers who have acquired Estonian citizenship through naturalisation, for instance, Konstantin Vassiljev and Sergei Pareiko. "The young people of Narva should see that playing in the Estonian national team is one of their possibilities and this should motivate them to learn Estonian and apply for citizenship," he said.

Aivar Pohlak, President of Estonian Football Association finds that the project is an important milestone for Estonian football. "Although on the top level, Estonian football system has very many clubs that have a Russian-speaking or Ida-Viru County background, their share on the amateur level is too low. This project created preconditions for more teams and players to join the Esto-

nian league system and start communication with clubs outside Ida-Viru County," he said. According to Pohlak, the purpose of this project and development of football in general was to give the talented young people living in Estonia a meaningful role in the society. "Football has a lot to offer to the society: sense of nationality, common effort of different nationality groups for our country, a profession, use of free time, vocational training, and a possibility to take out one's emotions," Pohlak commented.

It is very important to engage more Russian-speaking youth in the Estonian sports scene, thinks Aivar Pohlak and the Estonian Football Association.
Photo: Estonian Football Association

Project information

Project implementer: Estonian Football Association

Time: June 2010 – September 2011

Monetary volume: EUR 7,021.97

Proportion of persons with unspecified citizenship among the residents of Estonia is decreasing constantly

Citizenship can be viewed both as a result of integration process and its prerequisite. At the same time, applying for citizenship cannot be an end in itself. The people who apply for Estonian citizenship are motivated: it is their conscious wish and a choice and to achieve that objective, they have learned both the language and the knowledge of Estonian society. Although the share of persons with unspecified

citizenship has constantly decreased in Estonian society and reached by now almost six percent, additional activities are needed to continue the naturalisation of non-citizens. In order to promote the naturalisation process, it is important to notify people of the possibilities of applying for citizenship, prepare them better for the examination, and increase their participation in social life.

That aim was helped to be achieved under the EIF by the projects "Organisation of preparation courses for the exam on the Constitution and Citizenship Act of the Republic of Estonia" organised by BDA Consulting OÜ and Narva College of the University of Tartu, and "Spreading information on the possibilities of applying for citizenship" carried out in 2010–2012 by BDA Consulting OÜ.

Preparation courses helped to prepare for the examination on the Constitution and Citizenship Act of the Republic of Estonia

The preparation course for the exam on the Constitution and Citizenship Act of the Republic of Estonia organised by BDA Consulting OÜ and the University of Tartu gave the knowledge needed for passing the examination to almost 2,600 third-country nationals in the years 2009–2012.

The aim of these projects was to support the naturalisation processes in the society and for that purpose, non-citizens were encouraged to apply for citizenship and they were helped in obtaining the knowledge necessary for passing the citizenship examination.

Participants in the preparation course were given information on the terms and conditions of applying for the citizenship of the republic of Estonia and they got to know the Constitution and the Citizenship Act of the Republic of Estonia. They also solved the test exercises

of the citizenship examination to get to know the structure of the exam. The participants were given information materials needed for the examination and they were encouraged to register for the exam and apply for Estonian citizenship.

The preparation courses mainly took place in Tallinn and Narva and the courses were conducted by professional teachers with specific education. The participants could choose whether to attend the daytime or evening courses.

Head of the BDA Consulting OÜ project, Mari-kai Karilaid said that the interest in the course was high and the feedback positive. "According to our assessment, notification work was

the most decisive part of the project. Personal communication with all participants and co-operation with partners in national authorities, schools, and private businesses that shared information on the courses enabled us to reach such a high number of people," Karilaid commented.

The wider impact of these projects is revealed in the promotion of the naturalisation process and in the increase in the knowledge of the Constitution of Estonia and citizenship. Participation in the course helped many people to prepare for the citizenship examination better and as a result successfully pass the examination.

Project information

Project implementer: BDA Consulting OÜ
Implementation period: April 2009 – December 2010

Monetary volume: EUR 140,575

Project implementer: University of Tartu
Implementation period: November 2011 – December 2012

Monetary volume: EUR 57,299.31

Partners: Foundation Innove (National Examination and Qualification Centre), Unemployment Insurance Fund, Police and Border Guard Board (former Citizenship and Migration Board)

Certificates of citizenship, awarded by President Toomas Hendrik Ilves, added more meaning to the celebration and strengthened the ties to the country.
Photo: Rasmus Jurkatam

Awareness on the possibilities for applying for Estonian citizenship has increased

Information on the terms and conditions on applying for Estonian citizenship reached European third-country nationals living in Estonia via the BDA Consulting OÜ projects "Spreading information on the possibilities of applying for citizenship" and "My home – Estonia".

The aim of these projects was to increase the awareness of the target group on the possibilities and conditions of applying for citizenship and to motivate the non-citizens to apply for citizenship. As a result of these projects, more than 2,000 European third-country nationals living in Estonia were informed of the possibilities of applying for Estonian citizenship.

Different information materials were published to spread the word: for instance, a trilingual leaflet "Why is it good to be a citizen of Estonia?" and DVDs with video material and documentation. In cooperation with the newspaper MK Estonia, stories on well-known people were published who spoke on why they decided to apply for Estonian citizenship. Raadio 4 also aired talk shows on the topics of the project, as well as reports from the events organised under the projects.

Separate activities were aimed at children and the parents who had recently acquired citizenship under simplified procedure, valuing the institution of citizenship and its acquisition. Information days were organised for families, at which certificates of citizenship were given to children who had recently become Estonian citizens. On the first family information day, the certificates were handed over by the president of the Republic of Estonia, Toomas-Hendrik Ilves, and on the second day, Vice-President of the Riigikogu Laine Randjärv. "The festive handing over of the certificates showed that the State turns attention to the people who have become citizens, appreciates their decision to choose Estonian citizenship, and values it highly," said the project manager Kristi Aruküla. Handing over of the citizenship certificates by the president and the Vice-President of the Riigikogu added meaning to the event and helped to strengthen the bond with the State. Parents of children with unspecified citizenship were given information on the possibilities of applying for citizenship and encouraged to do

Some of the project's activities were targeted towards children who had recently acquired citizenship through simplified proceedings and their parents. Photo: Rasmus Jurkatam

so. The family information days were widely covered in entire Estonian media.

An important target group of the projects were also 25–40-year-old European third-country nationals who are studying at Estonian universities. In order to better involve young and educated specialists in Estonian society and to motivate them to apply for Estonian citizenship, discussion evenings on citizenship were organised for the target group students in educational institutions. Moderators of the Debating Society and the officials of the citizenship and migration office were included as partners to provide the students relevant information on citizenship and to answer all questions that may arise regarding that topic.

Information projects served to create a positive image of Estonian citizenship and spread information on the possibilities of applying for citizenship. The projects enabled to communicate directly with the target group, to introduce the advantages of Estonian citizenship, answer the questions, and thus motivate people to apply for citizenship.

Project information

Project implementer: BDA Consulting OÜ

"Spreading information on the possibilities of applying for citizenship"

Implementation period: December 2011 – December 2012

Monetary volume: EUR 38,100

"My home – Estonia"

Implementation period: August 2010 – December 2010

Monetary volume: EUR 15,923.51

The majority of Estonian inhabitants belonging to different nationalities trust each other and the Estonian state.

On a personal level, mutual tolerance is significantly influenced by having personal contacts with the representatives of other nationalities and the nature of such contacts. Stronger personal contacts create a more positive attitude towards the members of other ethnic group and promote the increase of mutual understanding and tolerance. In addition to the formal status as a citizen, people are also tied

to a country by their sense of belonging. One of the indicators of the sense of belonging is connecting oneself not only with your ethnic group, but also with the society as a whole. Since trust is supported by awareness, several projects have been supported under the integration strategy, focusing on increasing awareness of the State and the institutions of Estonia, as well as the people of different nationalities

living in Estonia.

Trust towards one another and the State of Estonia were helped to increase by the projects carried out by MTÜ Filmiklubi – “Köök – rahvuste paabel” (“The Kitchen – the Babel of Nations”) and “Köögikodanikud” (“Kitchen Citizens”), and the project “News of the Civil Society” by the Network of Estonian Nonprofit Organisations.

Getting to know the national cuisines helped to understand cultural differences

The extremely popular TV-programme created under the MTÜ Filmiklubi MP DOC projects “Köök – rahvuste paabel” and “Köögikodanikud” introduced the national restaurants operating in Estonia and addressed the integration of their workers of different nationalities into Estonian society.

The aim of the TV-series was to introduce the public the cultural characteristics of different nationalities and their adjustment to Estonian society by using a widely popular topic of cooking. According to the organisers of this project, the TV-series increased the awareness of very many people of the diversity of the nationalities living in Estonia and increased toler-

ance and trust towards them.

In the course of the projects, a total of 32 series of “Köögikodanikud” were produced on two seasons and broadcast on the TV channels of Estonian Public Broadcasting ETV and ETV2 with Russian subtitles. The TV-series had a large number of viewers: according to the TNS EMOR study, the programme was watched, together with replays, by a total of almost four million times in the two seasons.

86 European third-country nationals were involved in the preparation and recording of the programme. The guests included Hindus, Pakistani, Armenians, Russians, Belarusians, Georgians, Azeris, Chinese, Nigerians, Afghans, Malays, Peruvians, Koreans, Buryats, and people from many other countries.

The recurrent idea throughout the series was that the host Priit Kuusk worked as an assistant chef in national restaurants in Estonia, getting to know the food traditions and cultural characteristics of different nationalities. The participants shared their experiences in learning Estonian, creating a family, finding a job, participating in social life, adjusting to Estonian life, and establishing an enterprise. The viewers got to better know the people of other nationalities and the difficulties they face when integrating into Estonian society.

The kitchen is another good place to learn about cultural diversity. Photo: Ülo Josing

Priit Kuusk, host of the TV show «Köögikodanikud». Photo: Ülo Josing

The base for developing the contents of the series was the two-way nature of integration, that is, supporting the mutual integration of European third-country nationals and Estonian citizens. According to the project manager Merle Laager, the series helped to broaden mutual understanding between different nationalities, introduced the backgrounds that shape the emergence of attitudes and values of people of different origin, supported emergence of tolerance and intercultural dialogue, and broadened the minds of Estonian-speaking viewers as to the problems of people with different nationalities in our society.

“We believe that as a TV-programme it was one of the most important integration projects because it largely reflected the problems of those people whose language of communication is not Russian. Very much attention is turned to the integration of Russian-speaking people into Estonian cultural scene, but the tendency that is also proven by the experience of other European countries is that there is an increasing need for the integration of people from oriental countries,” Laager commented. The project promoted valuing cultural diversity and its richness in our society and the creation of mutual respect and trust.

Comment

Host Priit Kuusk: “Köögikodanikud” is an invaluable experience

In the sense of broadening my mind, hanging around in other people’s kitchens in “Köögikodanikud” has been an invaluable experience for me. I improved my mechanical skills, but also found out that there is a difference between kitchens – some of them are highly valued à la carte restaurants that offer a high-level culinary experience and have a constant so-called production line, the others are small family restaurants that have a completely different approach to cooking. At the same time, there are tense moments everywhere, as well as the wish to always offer as fast and tasty experience as possible.

I think that if at least some people understood the idea of travelling without travelling when watching the programme, that is, the philosophy that everything depends on the way we think, it has served its purpose. We wanted to show that the world is here in our own home and we should appreciate it. Let us enjoy what we have here, because we are a part of a huge system and it is all the more wonderful to see that even here, in our tiny Estonia, we have such splendid and professional cooks who wish to enrich our taste experiences. We also have to consider that not everyone has the possibility to buy a plane ticket and fly to India, China, Vietnam, or France, but we can always travel in the world of national cuisines. You go out to a nice place to eat, add a bit of fantasy, good company, and there you are – in another reality.

Project information

Project implementer: MTÜ Filmiklubi MP DOC

Project implementation period: 2010–2012

Monetary volume: The support to the project “Köök – rahvaste paabel” was EUR 58,859.

The support to the project “Köögikodanikud” was EUR 77,319.

Partners: MTÜ Etnoweb

Common information environment and availability of information in Russian supports the cooperation between Estonian and Russian-speaking citizens' associations

Under the project “News of the Civil Society” by the Network of Estonian Nonprofit Organisations (NENO), a new information channel was established for Russian-speaking active citizens and citizen initiatives for receiving and sharing information.

The aim of the project was to increase the civil activeness of Russian-speaking population, to unite the information environments of active citizens who speak Estonian or Russian, and to encourage them to cooperate. During the project, a Russian section was established to the website www.ngo.ee and a weekly civil society magazine was started to be published in Russian. The Russian website of NENO brought fresh news from Estonian civil society to Russian-speaking media, significantly broadening the spread of information among the target group.

The Russian webpage and newsletter were used to communicate information on the activities of Estonian and Russian-speaking non-governmental organisations, as well as the training, financing, and discussion opportunities. They also provided advice on the organisation of the work of non-governmental organisations, starting from their establishment and finishing with the reporting, finding finances, and taxing.

In addition to the initiation of regular information exchange in Russian, a poll was organised to map the use of information in Russian. The results of the poll revealed that the Russian-speaking members of the NENO network were satisfied with their level of information and opportunities to express their opinion and considered NENO's Russian webpage and newsletter important sources of information in addition to the media and friends. 96% of the

157 list members who took the poll found that the availability of information in Russian improves their chances in actively participating in the society. The great impact of the project is also demonstrated by the fact that almost 1,000 new members joined the NENO list in the course of the project.

According to the project coordinator Tatjana Lavrova, it has helped both the Russian-speaking media and the population to find their way around in the Estonian civil society. “A person who knows his homeland well and is able to use the opportunities it provides is the largest value to any society,” she said.

By today, the project has brought NENO's Russian web page and the newsletter a loyal circle of constant readers. NENO continues to work on the project to increase the number of new members and ensure active information exchange.

Project information

Project implementer: The Network of Estonian Nonprofit Organisations

Time: November 2011 – May 2012

Monetary volume: EUR 18,825

Partners: NGO Estonian Roundtable for Development Cooperation, Art of Living Foundation, Open Estonia Foundation, NGO Open Republic, e-Governance Academy Foundation, Estonian Network of PLWH, National Foundation of Civil Society, Art Museum of Estonia, Estonian Fund for Nature, NGO Estonian Debating Society, Archimedes Foundation Youth in Action Estonian office, Foundation Harju County Entrepreneurship and Development Consultancy, Integration and Migration Foundation Our People, MTÜ Gagarin, training environment InSpace OÜ, the Ministry of Culture, MTÜ Ligo, NGO Colours of the Earth, MTÜ Minu Liin, Motivators Team MTÜ, NGO Mondo, Muvio OÜ, MTÜ Patria, Foundation Praxis Centre for Policy Studies, Folk Culture Centre NGO, Foundation State Forest Management Centre, the Ministry of Internal Affairs, Tallinn University Catherine's College, Ukraina Organisatsioonide Assotsiatsioon Eestis MTÜ, Relvavendlus MTÜ, Viimsi huvikeskus, MTÜ VitaTiim, etc.

Comment

Project beneficiary Aleksander Valdmann: the newsletter is an important source of information

The weekly newsletter helps me to keep up with what is going on in the civil society. Since I am active in this field myself, I am very grateful for this overview. I could never keep up with and find all the news myself. In this way, I learn about new and interesting people to cooperate with or to learn good practices from. In addition to the news, the newsletter has helped me to find new and useful training courses that I have attended and recommended to the people I know. I have also spread the word on the projects of my own association in the NENO list. Namely, I invited people

to participate in the Liidrikool project and when it ended, sent a note on its results. The members of the list could also read an interview conducted with me, in which I discussed the experiences and lessons learned from Liidrikool. Many members of non-governmental organisations do not have a contact list like the one of NENO, which makes it a very useful tool for introducing one's activities. I also often read NENO's Estonian newsletter because it does not repeat what is said in the Russian version, but has its own peculiarities and impact. Since one does not replace the other, I plan to give up on neither.

Most of the people whose native language is not Estonian regularly receive information via Estonian media and trust it.

One of the important priorities stated in the integration strategy is ensuring that the information reaches all Estonian people regardless of their native language or citizenship. The common information environment and a higher level of information contribute to increasing the mutual understanding between different ethnic groups and their participation in the society. Several activities and projects have

been carried out under the integration strategy, supporting the common section of the Estonian and Russian-speaking media and an increase in the use and trust of the local sources of information. As the annual declarations of the integration strategy indicate, consumption of the Estonian-speaking media among the people whose native language is not Estonian has increased steadily. Although a large part

of Russian-speaking people living in Estonia mainly consume media produced in Russia, the trust towards the media produced in Estonia and in Russia is about the same.

Some examples of successful projects in promoting the common information environment include the Estonian Public Broadcasting's Raadio 4 project “Ühiskondlik leping” (“The Social Contract”) and the AS PR Põhjarannik project “Estonian History and Culture Calendar”.

Debate programmes on Raadio 4 supported the emergence of a common information environment

Ildar Nisametdinov, project manager of «The Social Contract». Photo: Birgit Püve

The series “Ühiskondlik leping” by Raadio 4 of the Estonian Public Broadcasting promoted the shaping of common values and attitudes among the two large nationality groups on important national and social issues.

The aim of the series was to bring about discussion on the topics that are important in the view of emergence of a common state identity,

and to create common values.

Under the project, a 12-series radio programme was created to discuss social phenomena and problems that concern all members of the society regardless of their linguistic background or citizenship. The programme specifically concentrated on the topics on which people have different attitudes and the treatment of which takes place differently in

different information environments. Among other things, attitudes towards NATO and Russian schools switching to Estonian language of instruction were discussed. The programme also introduced Estonian organisations of which people may not know much: for instance, student societies, the Defence League, and their roles in the Estonian society were discussed. Several well-known figures of the society were among the guests of the programme to add a deeper touch to the topics covered. The programme also included young people who were given an opportunity to express their problems and views.

According to the project manager of “Ühiskondlik leping”, Ildar Nisametdinov, the series was aimed to create positive dynamics in the local media arena, to make the listeners understand and seek for intersections that would help to create common views and attitudes. One of the aims of this series was also to provide a forum opportunity for people who do not speak Estonian as their native language, focusing on the fact that they also have a chance to participate in a public discussion.

The series got positive feedback from web portals and telephone calls made to the studio. An independent evaluation on the programme was ordered from Jelena Tšalova, who brought out the high professional level of the hosts and a good choice of topics and acknowledged the contribution of the series to the development

of social dialogue and tolerance. It also stated that the series is one of the best programmes of Raadio 4 in the recent years.

According to the TNS EMOR study, each episode had almost 40,000 listeners that could be considered a very good result for a discussion programme according to the project manager Ildar Nisametdinov. "It goes to show that the people who speak Estonian as a foreign language are interested in what is going on in Estonia and, in addition to Russian media, also follow Estonian media," Nisametdinov noted. The studies ordered by the Estonian Public Broadcasting on the preferences of the listen-

ers show that in addition to observing Russian media, people who speak Estonian as a second language state that their focus is on Estonian news as well. From the point of view of the media, it is important to provide information in a known and culturally suitable way. At the same time, according to the project manager, the media opportunities should not be over-assessed. "As long as a large part of people who speak Estonian as a foreign language are alienated from what is happening in the country, a certain degree of alienation from the information in this state apparatus will also be there. But if a person feels that he/she or some

other person from the same nationality can influence the decisions, participate in social processes, the interest arises as well," Nisametdinov explained.

Project information

Project implementer:

Estonian Public Broadcasting

Implementation period:

October 2010 – April 2011

Monetary volume: EUR 9,225.36

Articles introducing Estonian cultural figures and the national calendar broadened the common information environment

Under the project "Estonian History and Culture Calendar" by AS PR Põhjarannik, an additional paper was published once a month in Estonia's largest circulation Russian newspaper Severnoje Poberežje Ekstra from which the readers could get interesting information on Estonian culture.

During 2012, the additional paper was published on 12 occasions, containing a series of cultural historic articles written by a well-known Estonian literary scholar Peeter Olesk. For instance, articles were published on Paul Keres, a chess player who was born in Narva; a

Jõhvi-born judge and writer Eduard Bornhöhe; composer Heino Eller who used to spend his summers in Narva-Jõesuu; the artistic director of Tallinn City Theatre, Elmo Nüganen who is from Jõhvi; and other influential people who have been connected with Ida-Viru County.

Estonian chess legends Paul Keres (left) and Ivo Nei. Photo: Estonian Film Archives

Heino Eller, composer. Photo: Estonian Film Archives

Eduard Bornhöhe, writer. Photo: Wikimedia Commons

It also contained articles by opinion leaders on the current politics and the debates going on in the Riigikogu.

Next to cultural and political articles, the additional paper also included a calendar of Estonian history and culture, giving information on the national calendar events of that month, the important events in history, and the birthdays of well-known people.

According to the project manager Sirle Sommer-Kalda, it was positive that the series of articles on the people with Ida-Viru roots also reached the Estonian readers since the additional page could also be read from the Estonian website of Põhjarannik. "The main problem in my opinion is that the Estonian and Russian information sources publish different and sometimes even conflicting information on what is going on in Estonian society. Põhjarannik, however, is published both in Estonian and Russian, and the information is mostly the

same. This is the best possibility to unify the media environment," she said. Harmonisation of the media environment is also one of the main issues of the integration policy.

The additional paper gave almost 100,000 Russian-speaking readers of Severnoje Poberežje Ekstra more information on Estonian history and culture. For the project to gain better ground, the additional paper was also available in the newspaper's web version, followed by almost 50,000 people each month.

By now, the project team has expanded the range of topics to be covered. The additional paper also publishes comments of the opinion leaders of Estonian-speaking media environment on the current issues, as well as travel stories and a section that introduces the progress of well-known people from Ida-Viru County in learning Estonian.

Project information

Project implementer: AS PR Põhjarannik

Time: January – December 2012

Monetary volume: EUR 9,873.12

Partners: Etnoweb MTÜ

Differences in employment rate and income between employees of different nations have decreased.

Estonian and Russian-speaking people assess their income and situation on the labour market differently. There are several reasons for these differences: educational, age-related, and geographical. One of the important reasons is also the knowledge of Estonian language that, for instance, is a reason for lower awareness of the possibilities of in-service training. The employment policy activities under the integration strategy concentrated on improving the Estonian skills of the Russian-

speaking community. Improvement of the language skills was mainly aimed at the least privileged people and the unemployed, as they are the most vulnerable target group. The needs and abilities of the target group were taken into consideration in designing the language training activities and the best results were achieved by connecting language learning with a practical topic of the labour market. Next to language learning it is also important to promote equal treatment and reduction of

discrimination in the working environment to reduce differences in the employment rate, especially in relation to the target group of ethnic minorities and new immigrants. Out of the projects that supported reduction of the differences in employment rate, the project "Raising awareness of the Equal Treatment Act" by Alfa Omega Communications OÜ and the MTÜ Folkuniversitetet Estonia's project "Estonian language courses in Ida-Viru and Harju County" were the most outstanding.

Awareness of the importance of equal treatment of different nationalities has increased

The Alfa-Omega Communications OÜ project "Raising awareness of the Equal Treatment Act" helped to increase the awareness of employers and citizens' associations on the importance of equal treatment.

The aim of the project was to raise the awareness of mostly employers and citizens' associations, but also of the general public on the human rights and the Equal Treatment Act. It was also designed to encourage undertakings and non-governmental organisations to involve more third-country nationals to their personnel and activities, thus helping them to better integrate into Estonian society.

Awareness activities were organised during the project with the aim of increasing media's interest in the Equal Treatment Act. To initiate media coverings, opinion leaders who know the topic thoroughly were used as spokespersons, as well as the representatives of the European third-country nationals who were competent in writing and speaking on the issues of equal treatment. The coverings included both Russian and Estonian-speaking, local, online, and social media.

In addition, an acknowledgement system was developed and a badge made for multicultural organisations, and a topical conference "How

Out of public establishments, Rukkilille day care centre won the prize of a multicultural enterprise. Photo: private collection of Rukkilille day care centre

In order to put into practice what they had learned, Folkuniversitetet organised a study trip to Pärnu for the target group. Photo: Birgit Püve

to benefit from a multicultural enterprise?" was held. To involve young people, a Facebook page "Multicultural Estonia!" was created. The companies were reached through management and business magazines and media channels. Information letters were sent to local governments, non-governmental organisations, and businesses, introducing the Equal Treatment Act and its implementation in the working environment. Organisations were involved with the competition "Multicultural enterprise and the working environment". The participants had to submit their idea of the benefits an enterprise could have from multiculturalism, including the

events that are organised in their organisation to support different cultures and improve the communication and atmosphere between the employees. A total of 14 organisations participated in the competition and the winners were selected in the categories of the private sector and the collective bodies. In the collective body category, the title went to kindergarten Rukkilill, and among the private businesses, to Estanc OÜ that produces industrial containers. All of the participants were recognised at the Äripäev seminar at which the winners were announced. According to the project manager Viive Aasma, the project helped to increase tolerance

and popularised cultural diversity as a value in working environments. Aasma added that as a result of the project, employers acknowledge the importance of creating equal opportunities and are more open to hiring people of other nationalities.

Project information

Project implementer:
Alfa-Omega Communications OÜ
Implementation period:
August 2010 – June 2011
Monetary volume: EUR 25,537
Partners: Äripäev

Active language learning improved success in job search

The language learning project "Estonian language courses in Ida-Viru and Harju County" by MTÜ Folkuniversitetet helped to increase the possibilities of European third-country nationals on the labour market through practical activities and the acquisition of professional Estonian. 20% of the participants found a job already during the courses.

The courses on Estonian were aimed at European third-country nationals and persons with unspecified nationality who were either registered as unemployed or received mini-

mum wages. Under the project, 240-hour-long Estonian courses were held, mainly oriented at increasing the ability and courage to communicate and during which the language proficiency of the participants first rose from the basic level to level A2, and during the second module, to B1.

In the auditory work section of language learning, the main emphasis was on developing the ability to express oneself and having the courage to speak. The topics covered were intertwined with subjects of Estonian culture and society to establish a connection between

the learning process and everyday life. In that process, participants were directed to use Estonian media as a part of independent work. Each participant received a subscription of the Estonian daily newspaper Postimees that was used in studying as a source of discussion topics and vocabulary.

To practice what was learned in class in actual communication situations, Folkuniversitetet organised study trips to Tartu and Pärnu. During these trips, the participants performed several tasks that required the use of Estonian, for example, registered themselves as customers

of a book shop, gathered information on cultural events, attractions, and leisure activities, and searched for different objects based on the instructions given.

The project manager of the language courses and the training specialist of Folkuniversitetet, Hille Kruus said that the topics covered during the courses were selected to correspond with the needs of the participants and could be implemented daily. "A large part of the courses were made up by the topics that helped to find and keep a job," Kruus said. The studies also included practical activities that provided skills to the participants in turning to the employer and developing communication. Work-related practical seminars were held during the courses, teaching the participants how to use the web page of CV Keskus: they posted their Estonian CV, learned how to write a motivational letter, looked for suitable job offers, and tried to apply for jobs.

Kruus considers the project especially successful because of the positive attitude of the participants towards learning Estonian, and their active participation in classes. "In planning the work-related seminars we also could not expect that the need for them would be this strong and their usefulness would be so highly valued," she added. The only problem was that when a participant was able to find a job during the course, they often lacked the motivation to continue to attend the classes. According to Kruus, language learning usually entails two types of obstacles: some are related to people's economic possibilities, others to will, interest, and motivation. "You can only help those who wish to be helped," she noted. The project improved the participants' skills in communicating in Estonian, searching for information, and looking for a job. The participants also got to know Estonian media channels and how to use them to obtain information. Many participants found a new job during the courses, thus, what they had learned had a direct practical use.

Project information

Implementer: MTÜ Folkuniversitetet Estonia
Time: September – December 2010 and January – April 2011
Monetary volume: EUR 14,455.27

Comment

Ljubov Amelchenko, participant of the language course: better language skills also improved my self-esteem

Thanks to the Folkuniversitetet language course I have managed to improve my Estonian by at least 80 percent. We had a fantastic teacher in the first year and it significantly increased our interest in learning. That year, I passed the Estonian test on the A2 level. In the second year, my proficiency improved to level B1. Better language skills also improved my self-esteem and although I work in a Russian-speaking staff, I am now able to help my colleagues with Estonian.

As a result of the project, the participants' skills in communicating in Estonian, finding information and looking for work, were improved. Photo: Birgit Püve

Development activities of the field

Performance of the six vision objectives of the integration strategy is supported and ensured by the field development activities. They include activities regarding management, monitoring, assessment of the implementation strategy, improving the operating capabilities of institutions, and the activities related to international cooperation. Gathering data and feedback on the impact of the activities carried

out so far is also important for the initiation of new activities and improving implementation of the ongoing activities to meet the needs of the target group even better. In addition to the national minorities and people with different citizenships that are already living in Estonia, the number of new immigrants is constantly increasing and we have to be prepared for the addition of new languages and cultures into

our everyday life and society.

Considerable contribution to the development activities were given by the study project "CELR discussions on integration" organised by Praxis and the Institute of Baltic Studies, and the MTÜ Mindpark project "Progress and educational opportunities of new immigrant students".

Integration discussions gave European third-country nationals an opportunity to participate in future decisions

The Praxis and the Institute of Baltic Studies project "National CELR integration discussions" involved European third-country nationals in the shaping Estonia's new integration policy.

The aim of the project was to raise the awareness of European third-country nationals of the developments in the field of integration and the planned activities, as well as receive a direct input from the target group to planning and developing the measures. The target group was encouraged to participate in discussion clubs, speak of their social views, and make proposals for the development of a new integration strategy. In total, four discussion clubs were held in Russian and two in English in different regions of Estonia. In order to create a more open atmosphere, the project team coined the term "discussion club" (Russian Дискуссионный клуб "Общее будущее") that would first and foremost express the joy of getting together and discussing things. The English discussions with the same aim were named an Open Forum "Shared Future". The discussions were held in tables and each group had a discussion leader.

Inclusion of the media brought the discussion topics to the wider public. In addition to the media and the advertising activity, the Etnoweb website was also improved in the course of the project. A trilingual sub-page was

continuously updated with news, practical information, and materials on the discussions, as well as event photos and press releases. There were 1,000 unique visitors to the webpage during the project. Thanks to the active media coverage of the project results and main messages in the local media in Estonian, Russian, and English (radio, television, web portals, national and local newspapers), the public became more aware of the views of European third-country nationals living in Estonia about integration, their current problems, the need for changes, and the field of integration in general.

According to the project manager Maiu Uus, the initiative can be considered successful mainly because the people who participated in the discussion clubs felt that their opinion was taken into consideration. "I believe we have achieved our goal of giving European third-country nationals a positive experience of participating in politics, and have encouraged them to think along, discuss, and look for solutions. This experience will hopefully help to reduce the feeling of being repelled, and even more so after the participants share their experience with the people close to them," Uus noted.

As the project outcome, meaningful suggestions on solving the problems were gathered in seven socially relevant fields. "These suggestions will be of help in the preparation of the implementation strategies of the new national strategy "Integrating Estonia 2020". We believe that the more people's own suggestions are heard and implemented, the better we can solve the problems in the field of integration," Uus commented.

The wider impact of the project can be seen in the more active participation of European third-country nationals in policy shaping. The target group was encouraged to express their opinions and make suggestions. The feedback of the participants, discussion leaders at the tables, and the citizens revealed that being involved in such discussions and, through them, the shaping of policies, is very important for the target group. They were grateful, received new information, and familiarised themselves with the activities that had been carried out under the integration strategy by that time.

Carlos Romero Moreno. Photo: Birgit Püve

Comment

Carlos Romero Moreno who participated in integration discussions: I had a chance to express my opinion

I participated in the project because I wanted to share my views on integration and offer alternative solutions. In my opinion, integration should involve fields starting from provision of multicultural education and ending with the media, not only deal with a separated group of people. Inclusion of the so-called invisible

Project information

Project implementer: Foundation Praxis Centre for Policy Studies, Baltic Studies Institute
Implementation period:
November 2012 – September 2013
Monetary volume: EUR 53,477.50

group or European third-country nationals into the decision-making process is very necessary for the society. We made very important suggestions at the forum regarding the policy development, and whether or not they are actually put to use now depends on higher instances. However, I would like to emphasise the thought that was recurrent throughout the discussion: integration is a two-way process that requires more connections between the immigrants, non-citizens, and the citizens of Estonia, for example, through joint cultural events or other similar projects.

A study mapped the situation of new immigrant students in Estonia

A study conducted under the MindPark OÜ project “Academic and social coping of new immigrant students in Estonian general education school” provided an overview of the educational and social coping of the students who have recently moved to Estonia, and the ways for improvement.

The aim of the study on the progress of new immigrant students and their education opportunities was to map the academic and social coping of the new immigrant students studying in Estonian general education schools and the conditions created and needed for that, and to make suggestions on improvement of the organisations of studies based on the study results.

The study was used to find out the measures used regarding the organisation of study in supporting the new immigrant students in general education schools and whether their

progress is appropriate to the age. The study analysed the organisation of studies of the new immigrant students, their results, social coping as well as the attitudes and evaluations of their parents and teachers on their progress, success, or failure, and the reasons thereto. The target groups of the study were new immigrant students studying in Estonian general education schools throughout the stage of general education (forms 1–12). New immigrants in the meaning of this study are persons who have arrived from foreign countries in the last three years. The study also included teachers, parents, and classmates of new immigrant students to compare the opinions and assessments of the parties on the coping of the students and the functioning of the support systems.

The topics covered in the study become increasingly important year after year because observing the general increase in immigration, the continuous rise in the number of new immigrant students can be expected, and together with that, an increasing need to create them an environment for acquiring education. According to the project manager Liis Kasemets, the new immigrant students have a positive attitude towards Estonian educational system. “The positive aspects stated in the free-form explanations by students from abroad on why they like living in Estonia include equally frequently the reasons related to

school and educational opportunities, friends and social relationships, and the reasons related to general environment. The reasons related to the culture and language environment were stated the least frequently, which could be expected, since generally, spending time in a foreign cultural and linguistic environment is a strenuous experience,” Kasemets commented.

As a result of the study, specific suggestions were phrased to support the educational and social coping of new immigrant students. Some of the important development needs

that were highlighted were the development of cooperation and information exchange with the parents, improvement of the cooperation between teachers and the study methodological capabilities, and providing additional opportunities for obtaining the language of instruction. According to the study organisers, the school’s role in establishing contacts and regular interaction is the primary condition to ensure smooth adaptation of a new immigrant.

Project information

Project implementer: MindPark OÜ
Implementation period:
January 2012 – September 2013
Monetary volume: EUR 95,867.47

The objective of the project was the academic and social coping of newly immigrated students in schools of general education. Photo: Birgit Püve

Summary of the feedback from the participants of the projects funded by the European Integration Fund for the Integration of Third-Country Nationals

A feedback questionnaire was carried out among the participants in the projects of the EIF in 2012 and until January 2013. The questionnaire was used to gather information on the socio-demographic indicators of the participant, their motives for participating in the project, the need for information, and media consumption. The questionnaires were carried out by the organisations that had implemented the projects. In total, 2,054 people answered the anonymous questionnaire.

Profile of the project participants

The largest share of the project participants were 15–29 years old (41%), followed by the age groups of 30–44 years (25%) and 45–59 years (20%), and 14% of participants were more than 60 years old. More than half of the project participants were from Tallinn and Harju County (54%), the other major area was Ida-Viru County (43%), the rest of Estonia had a minor share.

Almost one third of the respondents were the citizens of Estonia (30%) or some other European Union Member State (5%), therefore 35% of them belonged to the activity group of the programme activities. 28% and 29%, respectively, were citizens of the Russian Federation and persons with unspecified citizenship. 8% of the participants were European third-country nationals.

Approximately half of the respondents said that their proficiency in Estonian is poor, 23% found it good, and only 9% very good. 8% of the respondents stated Estonian as their native language. The remaining 10% claimed that they do not speak Estonian.

Motives for participating in the project

45% of the respondents said that the main motive for participating in an integration project was curiosity and a wish to learn something new and exciting. 37% took part from the wish to promote integration in the Estonian society. One sixth of the respondents had participated in similar projects before and had a positive experience and the prior good experience motivated them to take part in new ones.

According to the respondents, information on the integration process spread via very different channels. The main sources of information stated were school, friends, several web pages, and non-governmental organisations. Fewer people stated posters, newspapers, and radio.

Important intersections between people of different nationalities

The feedback questionnaire also mapped the most important intersections between people of different nationalities in integration. Two thirds of the respondents replied to the question where they meet Estonians or people of other nationalities the most often that these are mainly public places like streets or shops. At the same time, it must be remembered that a contact may remain anonymous in places like that, and there might be no actual conversation. The other place stated was a workplace that is important in the context of everyday communication and in the development of a contact network. Neighbourhood, free time activities, family, or the Internet were of lesser importance to the respondents when it came to meeting people of other nationalities.

Media consumption of the project participants

In order to map the media consumption and the information environment, questions were asked on the feedback questionnaires on the following of TV and radio programmes, newspapers, and websites. It proved to be highly important for the respondents that the media would increase the availability of information on everyday topics. The respondents were also interested in educational topics, information on leisure time activities, and culture and tourism information. They also brought out sports, technology, legislation, but also obtaining education and carrying out different tests and analyses. There was lesser interest in politics. The most popular media channel was Pervõi Baltiiski Kanal, especially in Harju and Ida-Viru Counties. The most watched TV channels in the rest of Estonia were ETV, Kanal2, and ETV2. As to other channels, Russian channels were mentioned, like TV3+, Orsent, as well as the Internet.

The most popular radio channel was Raadio 4 that was stated as a favourite by 59%, that is, more than half of the respondents. By popularity, Skyplus acquire the second place, and it was listened to by 34% of the respondents.

The feedback questionnaire shows that the most popular newspaper among the target group is the Russian Postimees that is read by 64% of the respondents. MK Estonija placed second, while it occurred on about 50% fewer

cases than Postimees. In Ida-Viru County, the newspaper Severnoe Poberezje or Põhjarannik is read almost as much as Postimees; in the rest of Estonia, this paper is read very rarely. The most popular Estonian newspaper was also Postimees, although it was marked three times less frequently than its Russian sister. 17% of the respondents added the name of a newspaper that was important to them to the multiple-choice answers. As a free response, Lääne Elu, Pealinna leht, Linnalet, etc. were added.

Impact of the projects and factors that contribute to integration

Almost two thirds of the respondents said that the project had a positive effect on their

integration into Estonian society. 11% of the respondents said that the project had no influence, and 20% could not assess the impact based on their experience. The impact was assessed similarly, regardless of citizenship. European third-country nationals, persons with unspecified citizenship, and Estonian citizens saw the impact as positive, one third could not evaluate it, and the smallest number of respondents could see no impact.

The questionnaire was concluded by an open question on the factors that impact integration. Approximately one third found that integration is promoted by common activities, like trips, excursions, and language courses. For the remaining two thirds, the shaping of attitudes

was important: tolerance, friendliness, respect, and openness towards people of other nationalities.

Harli Uljas
Senior Consultant at BDA Consulting OÜ

Käesolev trükis on koostatud projekti „Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi rakendamise kokkuvõtva seminari ja õppereisi korraldamine” raames. Projekti on toetanud Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond, Kultuuriministeerium ning Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed. Täname kõiki trükise koostamises osalejaid! Tallinn 2013

This publication has been compiled as part of the project “Compendium seminar on the application of the European Fund for the Integration of third-country nationals and organising a study trip”. The project was supported by the European Fund for the Integration of third-country nationals, the Ministry of Culture, and the Integration and Migration Foundation Our People. We would like to thank everyone who participated in the compilation of this publication. Tallinn 2013

Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond